

Päiväys
5.6.2026

1 (2)

Diariinumerot

1645/03.04.04.04.22/2025
1682/03.04.04.04.22/2025
1683/03.04.04.04.22/2025
1684/03.04.04.04.22/2025
1685/03.04.04.04.22/2025
1686/03.04.04.04.22/2025
1687/03.04.04.04.22/2025
1688/03.04.04.04.22/2025
1689/03.04.04.04.22/2025
1690/03.04.04.04.22/2025
1691/03.04.04.04.22/2025
1692/03.04.04.04.22/2025
1693/03.04.04.04.22/2025
1694/03.04.04.04.22/2025
1695/03.04.04.04.22/2025

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

5.6.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **12.6.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 5.6.2026 nro 733/2026, valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa, Helsinki.

Luvan hakija

Helsingin kaupunki

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **5.6.2026–13.7.2026**
Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://www.tuomioistuimet.fi/tuomioistuimet/vaasan-hallinto-oikeus/yleistiedoksiannot-ja-julkiset-kuulutukset/hallinto-oikeuden-julkiset-kuulutukset/>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **13.7.2026**.

Datum
5.6.2026

1 (2)

Diarienummer
1645/03.04.04.04.22/2025
1682/03.04.04.04.22/2025
1683/03.04.04.04.22/2025
1684/03.04.04.04.22/2025
1685/03.04.04.04.22/2025
1686/03.04.04.04.22/2025
1687/03.04.04.04.22/2025
1688/03.04.04.04.22/2025
1689/03.04.04.04.22/2025
1690/03.04.04.04.22/2025
1691/03.04.04.04.22/2025
1692/03.04.04.04.22/2025
1693/03.04.04.04.22/2025
1694/03.04.04.04.22/2025
1695/03.04.04.04.22/2025

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt vatten- och miljöskyddslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

5.6.2026

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **12.6.2026**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 5.6.2026 nr 733/2026 om besvär i tillståndsärende som omfattas av gemensam behandling enligt miljöskyddslagen och vattenlagen, Helsingfors.

Den som ansöker om tillstånd

Helsingfors stad

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **5.6.2026–13.7.2026** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://www.tuomioistuimet.fi/sv/domstolen/vasa-forvaltningsdomstol/offentliga-delgivningar-och-kungorelser/forvaltningsdomstolens-offentliga-kungorelser/>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **13.7.2026**.

5.6.2026

Dnrot

1645/03.04.04.04.22/2025

1682/03.04.04.04.22/2025

1683/03.04.04.04.22/2025

1684/03.04.04.04.22/2025

1685/03.04.04.04.22/2025

1686/03.04.04.04.22/2025

1687/03.04.04.04.22/2025

1688/03.04.04.04.22/2025

1689/03.04.04.04.22/2025

1690/03.04.04.04.22/2025

1691/03.04.04.04.22/2025

1692/03.04.04.04.22/2025

1693/03.04.04.04.22/2025

1694/03.04.04.04.22/2025

1695/03.04.04.04.22/2025

Asia

Valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluvassa lupa-asiassa

Sisällysluettelo

Päätökset, joista valitetaan	4
Etelä-Suomen aluehallintovirasto 16.7.2021 nro 225/2021	4
Etelä-Suomen aluehallintovirasto 16.7.2021 nro 226/2021	11
Asian aikaisemmat vaiheet	11
Vaatimukset hallinto-oikeudessa	12
1. Asunto Oy Koivusaarentie 12	12
2. [REDACTED] kuolinpesä ja Bostads Ab Enåsvägen 16 A Helsingfors	13
3. Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry	15
4. HKL-Kesämajatyhdistys ry	17
5. [REDACTED]	17
6. Asunto Oy Koivusaarentie 10	18
7. Asunto Oy Katajajarjuntie 20	18
8. Asunto Oy Katajajarjuntie 14	20
9. Suomen Saunaseura ry	20
10. Asunto Oy Katajajarjuntie 22	22
11. Asunto Oy Helsingin Katajajarjunranta	26
12. [REDACTED] kuolinpesä	26
13. [REDACTED]	27
14. Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 12 A, Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 12 B ja Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 18 A	30
15. Asunto Oy Kaakkurinkuja 5	31
Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa	33
Oikeudenkäyntikuluvaatimus ja sen käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa	36
Merkintä	37
Hallinto-oikeuden ratkaisu	37
Perustelut	38
1. Ympäristönsuojelulain mukainen lupa	38
2. Vesilain mukainen lupa	38
Lupamääräyksen 8 muuttaminen	38
Sovelletut oikeusohjeet	38
Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi	42
Ympäristövaikutusten arviointimenettely	42
Hankkeen sijainti ja kuvaus	42
Menettely lupaviranomaisessa	43
Selvitysten riittävyys	44

Kaavoitus	44
Vaikutukset vesialueella	45
Vaikutukset luonnonympäristöön ja suojeltaviin kohteisiin.....	50
Maisemavaikutukset	54
Melu- ja pölyvaikutukset	54
Vaikutukset virkistyskäyttöön	57
Korvaukset.....	58
Luvan myöntämisen edellytykset	58
Muut lupamääräyksiä koskevat vaatimukset	60
Muut valitusperusteet.....	61
Lopputulokset	62
3. Oikeudenkäyntikulut.....	62
Julkinen kuulutus	63
Päätöksestä ilmoittaminen	63
Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä.....	63
Muutoksenhaku.....	63
Hallinto-oikeuden kokoonpano.....	63
Jakelu	64

Valittajat

- 1) Asunto Oy Koivusaarentie 12
- 2) [REDACTED] kuolinpesä ja Bostads Ab Enåsvägen
16 A Helsingfors
- 3) Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry
- 4) HKL-Kesämajatyhdistys ry
- 5) [REDACTED]
- 6) Asunto Oy Koivusaarentie 10
- 7) Asunto Oy Katajajarjuntie 20
- 8) Asunto Oy Katajajarjuntie 14
- 9) Suomen Saunaseura ry
- 10) Asunto Oy Katajajarjuntie 22
- 11) Asunto Oy Helsingin Katajajarjunranta
- 12) [REDACTED] kuolinpesä
- 13) [REDACTED]
- 14) Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 12 A, Asunto Oy Helsingin
Katajajarjuntie 12 B ja Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 18 A
- 15) Asunto Oy Kaakkurinkuja 5

Luvan hakija

Helsingin kaupunki

Päätökset, joista valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 16.7.2021 nrot 225/2021 ja 226/2021

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 16.7.2021 nro 225/2021

Aluehallintovirasto on myöntänyt Helsingin kaupungille vesilain mukaisen luvan Koivusaaren edustalla olevan merialueen ruoppaamiseen ja täyttämiseen, ruoppausmassan läjittämiseen mereen, nykyisten aallonmurtajien, laitureiden ja rantarakenteiden purkamiseen sekä aallonmurtajan ja rantarakenteiden rakentamiseen Helsingin kaupungissa 3.7.2018 päivätyn hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti.

Luvan myöntämisaikakohdan kaavoitustilanteen vaikutus luvan mukaisten töiden toteuttamiseen on esitetty lupamääräyksissä 36–39.

Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan saajalle määräaikaisen käyttöoikeuden suojaverhon ja mahdollisen kuplaverhon sijoittamista varten tarvittavaan alueeseen kiinteistön Hanaholm 49-418-1-945 vesialueesta Koivusaaren osa-alueen 1 vettä samentavien esirakentamistöiden ajaksi.

Hankkeesta tai myönnetystä määräaikaisesta käyttöoikeudesta ei ole ennalta arvioitu aiheutuvan vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Kalatalousmaksu on määrätty lupamääräyksessä 31.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia päätökseen sisältyviä lupamääräyksiä.

Toimenpiteet ja rakenteet

1. Meriläjituskelvottomat sedimentit on kuorintaruopattava 3.2.2020 päivätyyn piirustukseen nro YMP 1519 6 1 (mittakaava 1:4 000 A3-koossa) merkityiltä alueilta. Koivusaaren länsireunan kuorintaruoppauksen osalta on kuitenkin noudatettava 11.3.2021 päivätyin asema- ja leikkauspiirustuksen nro GEO 314073 06-4 (mittakaavat 1:500 ja 1:100/1:100) mukaista muutettua ruoppausaluetta.

Kuorintaruoppauksen toteutuminen suunnitellusti on varmistettava ennen meriläjituskelvollisten sedimenttien ruoppausta.

Meriläjituskelvottomat sedimentit, joita on noin 20 000 m³ktr, on toimitettava maa-alueelle paikkaan, jolla on voimassa oleva lupa ottaa vastaan kyseisenlaisia massoja.

2. Täyttöjen alta on ruopattava pehmeät sedimentit. Satama-altaiden harausvyvydeksi ruopataan N₂₀₀₀-3,4 m. Ruopattavat alueet on esitetty 3.2.2020 päivätyssä piirustuksessa nro YMP 1519 6 1 (mittakaava 1:4 000 A3-koossa). Lisäksi ruopataan 3.7.2018 päivätyin piirustuksen YMP 1382 8 (mittakaava 1:4 000 A3-koossa) osa-alueella 4. Koivusaaren länsireunan osalta on kuitenkin noudatettava 11.3.2021 päivätyjen asema- ja leikkauspiirustusten nro:t GEO 314073 06-3 ja 06-4 (mittakaavat 1:500 ja 1:100/1:100) mukaisia muutettuja ruoppausalueita.

Arvioidut ruoppausten syvyydet on esitetty 25.2.2015 päivätyissä poikkileikkauspiirustuksissa nro:t GEO 306417 14, 16, 18 ja 20–26 sekä 27.6.2018 päivätyissä poikkileikkauspiirustuksissa nro:t GEO 306417 13, 15, 17 ja 19 (mittakaavat 1:1 000/1:200).

Ruopattavien massojen kokonaismäärä meriläjituskelvottomat sedimentit mukaan lukien on noin 340 000 m³ktr. Ruoppausalueen kokonaispinta-ala on noin 0,27 km².

3. Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) haitta-ainepitoisuudeltaan tasolla 1, 1A, 1B tai 1C olevat ruopatut ja ruoppausmassojen haitta-aineiden riskinarvion perusteella meriläjituskelpoiset pehmeät massat määrältään noin 320 000 m³ktr saadaan läjittää Lokkiluodon ja/tai Koirasaarenluotojen meriläjitysalueille Helsingin kaupungissa. Läjityksessä on noudatettava aluehallintoviraston päätösten nro 92/2015/2 ja nro 93/2015/2 voimassa olevia lupamääräyksiä sellaisina kuin Vaasan hallinto-oikeus on niitä muuttanut. Tason 1C ruoppausmassoja, joita on noin 23 000 m³ktr, ei kuitenkaan saa läjittää meriläjitysalueiden reuna-alueille, ja ne tulee peittää puhtaammilla ruoppausmassoilla.

Meriläjituskelpoiset ruoppausmassat saadaan läjittää myös muulle lainvoimaiselle meriläjitysalueelle, jolla on lupa vastaanottaa kyseisenlaisia ruoppausmassoja.

4. Osa-alueen 4, joka on esitetty 3.7.2018 päivätyssä piirustuksessa YMP 1382 8 (mittakaava 1:4 000 A3-koossa), ruoppausmassat on toimitettava maa-alueelle paikkaan, jolla on voimassa oleva lupa ottaa vastaan kyseisenlaisia massoja.

5. Nykyiset aallonmurtajat, laiturit ja rantarakenteet saadaan purkaa. Mahdollisimman suuri osa purkamisesta syntyvästä jätteestä tulee uudelleen käyttöä, kierrättää tai hyödyntää. Jätteen saa luovuttaa edelleen vain taholle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä.

6. Täytöt on toteutettava reunapenkereen tai vastaavan täyttöalueen merialueesta sulkevan rakenteen taakse. Täytöt on toteutettava 3.7.2018 päivätyn piirustuksen YMP 1382 8 (mittakaava 1:4 000 A3-koossa) mukaisella osa-alueella 4 sekä 3.2.2020 päivätyn piirustuksen nro YMP 1519 6 1 (mittakaava 1:4 000 A3-koossa) mukaisilla osa-alueilla 1–4 kuitenkin muutettuna Koivusaaren länsireunan osalta 11.3.2021 päivättyjen asema- ja leikkauspiirustusten nro:t GEO 314073 06-3 ja 06-4 (mittakaavat 1:500 ja 1:100/1:100) mukaisesti sekä Vaskilahden osalta 15.12.2020 päivätyn Satamakapteeninlaiturin asemapiirustuksen (mittakaava 1:1 250) mukaisesti.

Arvioidut täytöt on esitetty 25.2.2015 päivätyissä poikkileikkauspiirustuksissa nro:t GEO 306417 14, 16, 18 ja 20–26 sekä 27.6.2018 päivätyissä poikkileikkauspiirustuksissa nro:t GEO 306417 13, 15, 17 ja 19 (mittakaavat 1:1 000/1:200).

Kokonaistäyttömäärä saa olla enintään 1 290 000 m³rtr. Täytöt toteutetaan noin korkeuteen N₂₀₀₀+3,3 m.

7. Reunapenkereen rakentamisessa on käytettävä mahdollisimman roskatonta louhetta, jonka seassa ei saa olla materiaalia, joka voi aiheuttaa roskaantumista tai ympäristön pilaantumista vesialueella tai rannoilla. Lisäksi reunapenkereen sisäpuolen luiskaan on rakennettava vähintään yhden metrin paksuinen kitkamaatiiviste siten, että tiivisteeseen ja louhepenkereen väliin on asennettava suodatinkangas tai vastaava. Tiivisteeseen käytettävän maa- ja kiviaineksen mahdollisesti sisältämien haitta-ainepitoisuuksien tulee alittaa maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot.

8. Täytöt saadaan tehdä louheella tai kitkamailla, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot. Lisäksi täytöissä saadaan käyttää tässä asiakirjassa annetussa ympäristöluvassa tarkoitettuja jätemateriaaleja kyseistä päätöstä noudattaen.

9. Rantarakenteet on toteutettava 5.12.2019 päivätyn piirustuksen Koivusaaren rantarakenteet (mittakaava 1:3 000 A3-koossa) mukaisesti kuitenkin siten muutettuna kuin on esitetty Koivusaaren länsireunan osalta 11.3.2021 päivätyissä asema- ja leikkauspiirustuksissa nro:t GEO 314073 06-3 ja 06-4 (mittakaavat 1:500 ja 1:100/1:100) sekä Vaskilahden osalta 15.12.2020 päivätyssä Satamakapteeninlaiturin asemapiirustuksessa (mittakaava 1:1 250).

Rantarakenteiden tyyppipoikkileikkaukset on esitetty 25.2.2015 päivätyissä piirustuksissa GEO 306417 33–41 (mittakaava 1:100).

10. Vesialuetta saadaan muuttaa maa-alueeksi enintään noin 0,18 km².

Töiden suorittaminen

11. Kullekin työalueelle on ennen vesialueen samentumista aiheuttavien töiden aloittamista asennettava merenpohjasta vedenpintaan ulottuva suojaverho. Mikäli suojaverhon alueelle tai alueelta on tarvetta kulkea vesitse, kulkuaukkoon on asennettava kuplaverho.

Suojaverho on asennettava ja ankkuroitava siten, että se pysyy paikoillaan sekä vedenvirtauksen että vedenkorkeuden vaihtelujen aikana. Suojaverho on merkittävä asianmukaisesti, sen toimivuutta on tarkkailtava ja mahdolliset vauriot siinä tai sen ankkuroinnissa on korjattava viipymättä.

Työt on keskeytettävä välittömästi, jos vesirakennustöiden aiheuttamaa veden samentumista havaitaan merkittävästi suojaverhon ulkopuolella.

Suojaverho voidaan poistaa kuukausi sen jälkeen, kun vesialueen samentumista aiheuttavat työt ovat päättyneet.

12. Työt on osa-alueittain tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti.

13. Mereen rajoittuvia täyttötöitä ei saa tehdä 15.4.–15.6. Töitä ei saa 1.4.–31.7. tehdä alle 100 m:n etäisyydellä Porstan ja Nurmiluodon rannoista.

14. Meriläjityskelvottomien sedimenttien ruoppaus on tehtävä suljettavalla ympäristökauhalla.

15. Ruoppaus- ja täyttömassojen kuljetuksessa on huolehdittava, että massoja ei pääse valumaan mereen kuljetuksen aikana.

16. Työt on toteutettava arkipäivisin klo 7.00–18.00. Louhetäyttöä saa poikkeustapauksessa tehdä arkipäivisin klo 18.00–21.00.

17. Luvan saajan on varauduttava poikkeuksellisiin tilanteisiin kuten esimerkiksi öljyvahinkoon, suojaverhon repeämiseen tai muuhun vastaavaan.

18. Maakuljetukset on hoidettava Länsiväylän väliaikaisten liittymien kautta. Kevyelle liikenteelle on varmistettava selkeästi merkitty, jatkuva ja turvallinen yhteys erillään raskaasta liikenteestä Koivusaaren metroasemalle sekä Lauttasaaren ja Hanasaaren suuntiin.

19. Olemassa olevien veneväylien, kaapeleiden ja paineviemäreiden korvaamiset, siirrot ja poistamiset on asianmukaisesti suunniteltava ja toteutettava ennen kuin niihin vaikuttavia töitä aloitetaan. Tarvittaessa toimenpiteille on haettava vesilain mukainen lupa. Korvaamiset, siirrot ja poistamiset eivät saa aiheuttaa vahinkoa ympäristölle.

20. Työmaa-alueet on merkittävä asianmukaisesti sekä maalla että merellä. Työmaa-alueen rajaus tulee näkyä selkeästi myös veneilijöille.

Jos töitä tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.

Luvan saajan tulee tiedottaa töiden aikana tarvittavista vesiliikenteen liikennejärjestelyistä hyvissä ajoin. Mikäli työt vaativat vesiliikenteen tilapäistä sulkemista, luvan saajan on tehtävä asianmukainen esitys Liikenne- ja viestintävirastolle ja ilmoitus väylänpitäjälle.

21. Täyttömateriaalien pölyämistä tulee tarvittaessa estää kastelemalla massoja.

22. Töiden seurauksena mereen ja rannoille levinneet roskat on kerättävä pois säännöllisesti töiden aikana ja tarvittaessa töiden päätyttyä. Luvan saajan on raportoitava osa-alueittain töiden päätyttyä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle suojaverhon sisältä ja rannoilta kerättyjen roskien määrät.

23. Luvan saajan tulee ottaa Koivusaaren olemassa olevat jätetäytöt huomioon alueen esirakentamistöiden aikana.

24. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

25. Töiden jälkeen on varmistettava, että täyttömassoja ei ole kasautunut läheisten väylien väyläalueiden haraustasojen yläpuolelle.

Kunnossapito

26. Luvan saajan on huolehdittava rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi

27. Luvan saajan on toteutettava kaksi lisärumpua: uusi Länsiväylän alittava rumpu sekä Koivusaaren eteläosan venesatamaan tuleva rumpu. Rumpujen koko ja asennuskorkeus tulee valita siten, että ne varmistavat mahdollisimman suuren veden vaihtuvuuden. Olemassa olevan Länsiväylän alittavan kanavan veden virtauksen poikkipinta-alaa ei saa pienentää.

28. Luvan saajan on toteutettava Koivusaaren pohjoisosan itärannalle suunniteltu ruovikkoalue, Koivusaaren lounaispuolelle suunniteltu saarten muodostama rakennelma tai vastaava sekä Koivusaaren luoteispuolelle suunniteltu keinosaari ja istumakivet tai vastaava rakennelma linnuille. Keskivedenkorkeuden yläpuoliset osat rakennelmista tulee tehdä luonnonkivistä.

Toimenpiteistä on laadittava tarkemmat suunnitelmat, jotka on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vuoden kuluessa

tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Mikäli edellä mainitut toimenpiteet edellyttävät vesilain mukaista lupaa, lupahakemukset on toimitettava aluehallintovirastolle kahden vuoden kuluessa tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

29. Luvan saajan on otettava alueella esiintyvät lepakot huomioon sekä työmaiden valaistuksessa että poistetun rantapuuston korvaamisen osalta.

30. Ennen kuin työt aloitetaan Koivusaaren pohjoisosan ranta-alueella, on luvan saajan oltava yhteydessä Keski-Uudenmaan alueelliseen vastuumuseoon alueella olevien kiinteän muinaisjäännöksen tunnusmerkit täyttävien kohteiden huomioon ottamiseksi.

Kalatalousmaksu

31. Luvan saajan on maksettava vuosittain maaliskuun loppuun mennessä kalatalousmaksua 3 000 euroa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle niinä vuosina, kun vesialueen samennusta aiheuttavia töitä tehdään sekä kahtena vuotena hankkeen valmistuttua.

Tarkkailu, kirjanpito ja raportointi

32. Luvan saajan on toimitettava vesialueen vaikutusten tarkkailuohjelma hyväksyttäväksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vähintään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen töiden aloittamista. Poikkeuksellisista tuloksista tulee heti raportoida viranomaisille.

Tarkkailuohjelman tulee sisältää ainakin seuraavat osiot:

- vedenlaadun tarkkailu
- taustatäytön alueelta merialueelle johdettavien valumavesien tarkkailu
- suojaverhon toimivuustarkkailu
- samentuman leviämisen tarkkailu suojaverhon poistamisen jälkeen
- linnustotarkkailu
- tarkkailu hankkeen vaikutuksista merenrantaniittyyn (kiintoaineen kertyminen)
- selvitys hankkeen vaikutuksista virtauksiin
- tarkkailujen raportointi

33. Luvan saajan on toimitettava kalastovaikutusten tarkkailuohjelma hyväksyttäväksi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle vähintään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen töiden aloittamista.

34. Tarkkailujen tulokset on toimitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, Helsingin ja Espoon kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä vaadittaessa annettava niille, joiden oikeutta tai etua asia voi koskea.

35. Ruoppaus-, täyttö- ja läjitystöistä on pidettävä kirjaa, josta käy selville massojen määrä, laatu, sijoituspaikka ja -syvyys. Kirjanpidossa on eriteltävä meriläjityskelvottomat ja meriläjityskelvolliset massat.

Kirjanpidon vuosittainen yhteenveto on toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Helsingin ja Espoon kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

36. Länsiväylän pohjoispuolisten hankealueiden sekä Länsiväylän eteläpuolella olevien lainvoimaisten asemakaavojen ulkopuolisten hankealueiden kuorintaruoppaukset ja ruoppaukset saadaan toteuttaa, kun tämä päätös on saanut lainvoiman.

37. Kuorintaruoppaukset ja ruoppaukset saadaan toteuttaa lainvoimaisten asemakaavojen kaava-alueella, kun tämä päätös on saanut lainvoiman, niiltä osin kuin töitä varten ei ole tarpeen muuttaa asemakaavojen mukaista rantaviivaa eikä purkaa kiinteitä rantarakenteita.

38. Kaikki Koivusaaren esirakentamistyöt saadaan toteuttaa sen jälkeen, kun vireillä oleva asemakaava ja asemakaavan muutos, sellaisena kuin se on rantaviivan ja vesialueen osalta esitetty hakemuksen 29.1.2021 päivätyn täydennyksen liitteessä 4, on saanut lainvoiman ja kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Kyseinen liite 4 on tämän päätöksen liitteenä 1.

39. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kymmenen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty määräaikainen käyttöoikeus raukeavat.

Ilmoitukset

40. Töiden aloittamisesta on kunkin osa-alueen osalta etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Helsingin ja Espoon kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maa- ja vesialueen omistajille.

41. Töiden valmistumisesta on kunkin osa-alueen osalta 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Helsingin ja Espoon kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Valmistumisilmoitukseen on liitettävä rantarakenteiden ja täyttöjen lopullista sijaintia vesialueella osoittava asemapiirustus sekä selvitys siirretyistä, korvatuista ja poistetuista väylistä, kaapeleista ja viemäreistä. Paikannustiedot on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen vaatimassa muodossa.

Luvan voimassaolo

Vesitalouslupa on voimassa toistaiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 16.7.2021 nro 226/2021

Aluehallintovirasto on myöntänyt Helsingin kaupungille ympäristöluvan hyödyntää jätemateriaaleja edellä mainitun vesitalousluvan mukaisissa täytöissä Helsingin kaupungissa hakemuksen ja sen täydennysten mukaisesti kuitenkin siten kuin lupamääräyksissä on edellytetty.

Hyödynnettävien jätemateriaalien sijoittamisesta ei ennalta arvioiden aiheudu ympäristönsuojelullaista tarkoitettua korvattavaa vahinkoa tai haittaa.

Ympäristölupapäätös sisältää lupamääräykset 1–26.

Asian aikaisemmat vaiheet

Hallinto-oikeus on 1.7.2024 antamallaan ja 3.7.2024 korjaamallaan päätöksellä nro 910/2024 kumonnut aluehallintoviraston päätökset nrot 225/2021 ja 226/2021 ja palauttanut asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, että hankkeeseen yhdessä sedimenttien kierrätyskenttää koskevan hankkeen (aluehallintoviraston päätös 22.12.2021 nro 422/2021) kanssa olisi tullut soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 3 §:n 2 momentin nojalla. Lisäksi hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta Asunto Oy Katajaharjuntie 16 b:n valituksen ja hylännyt Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry:n, Asunto Oy Koivusaarentie 10:n, Asunto Oy Katajaharjuntie 14:n, [REDACTED] sekä [REDACTED] kuulemisvirhettä koskevat väitteet. Hallinto-oikeus on hylännyt [REDACTED] ja hänen asiakumppaniensa vaatimuksen velvoittaa hakija korvaamaan valittajien kulut aluehallintovirastossa ja oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa.

Korkein hallinto-oikeus on Helsingin kaupungin valituksen johdosta 22.12.2025 antamallaan päätöksellä nro 3013/2025 kumonnut hallinto-oikeuden päätöksen nro 910/2024 siltä osin kuin hallinto-oikeus on kumonnut aluehallintoviraston päätökset ja palauttanut asian aluehallintovirastolle. Korkein hallinto-oikeus on kokonaisuutena arvioiden katsonut, että hankkeesta saatu selvitys huomioon ottaen aiheutuvat ympäristövaikutukset eivät ole siten merkittäviä, että hankkeeseen tulisi soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Korkein hallinto-oikeus on palauttanut asian hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi siltä osin kuin hallinto-oikeus on oman ratkaisunsa vuoksi jättänyt lausumatta hallinto-oikeudessa valittajina olevien tahojen esittämistä muista valitusperusteista vaatimuksineen. Hallinto-oikeuden tulee lausua myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyistä oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevista vaatimuksista.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. Asunto Oy Koivusaarentie 12

Yhtiön on katsottava vaatineen, että aluehallintoviraston päätökset kumotaan ja lupahakemukset hylätään. Yhtiö on vaatinut, että hankkeen vaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisesti taikka hakija velvoitetaan laatimaan lain vaatima vaikutusten selvitys. Mikäli lupa kuitenkin pysytetään, aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksiä on tarkennettava seuraavasti: ”Töiden suorittaminen” -osiossa on veden samentumisen johdosta asennettavan suojaverhon lisäksi estettävä kelluvan muoviroskan ajelehtiminen ympäröiville rannoille. Työaikoja on tarkennettava. Louhetäyttöjä tai ruoppauksia ei saa suorittaa kello 17 jälkeen. Aallonmurtajien, laiturien ja rantarakenteiden purkamista koskevaa lupamääräystä 5 on muutettava siten, ettei se koske kaava-alueella sijaitsevia, mutta Lauttasaaren puoleisia laitureita. Työmaa ei saa aiheuttaa melua kello 17 jälkeen. Melutasoa on tarkkailtava ja valvottava työn kuluessa sekä ruoppauskaluston laatuun on puututtava tarvittaessa. Täyttötoimenpiteitä on valvottava vuorokauden ympäri tai täyttöalue on suljettava lukolla. Töidenaikaisia kuljetuksia ei tule ohjata Koivusaarentien, Telkkäkujan ja Sotkatien kautta.

Perustelut

Perusteluina valituksenalaisten päätösten kumoamiselle yhtiö on esittänyt muun muassa, että ruoppaus- tai täyttötoimenpiteitä ei saa suorittaa ennen asemakaavan lainvoimaiseksi tuloa, koska suoritettavat toimenpiteet ovat peruuttamattomia. Koivusaaren täyttöalueiden kaltaista meren täyttöä asutuksen eteen ja meren selän keskelle ei Helsingissä ole aiemmin tehty, minkä vuoksi maisemavaikutusten arviointi on tärkeää. Aiotut ruoppaukset ja täytöt ulottuvat noin 100 metrin päähän yhtiön asuinrakennuksesta ja yhtiön laiturin läheisyyteen. Ruoppaukset, merialueen täytöt ja muut työmaajärjestelyt vaikuttavat yhtiön asukkaiden terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen monen vuoden ajan. Lisäksi talonrakennustyöt tulevat pitkittämään haittoja noin 10 vuotta.

Toissijaisten vaatimusten perusteina yhtiö on esittänyt, että sen omistama laituri on kaava-alueella, Lauttasaaren puoleisella alueella, ja se on kunnostettu vuonna 2021. Samoin viereinen venekerhon laituri Länsiväylän pohjoispuolella sijaitsee kaava-alueella, vaikka suunnitelmateksteissä todetaan virheellisesti, että Koivusaaren alueella on kaksi venesatamaa. Todellisuudessa satamia on neljä, Länsiväylän pohjoispuoleinen venesatama on jätetty mainitsematta. Työaikojen osalta yhtiö on todennut, että meluselvityskartan mukaan yhtiön kiinteistön piha-alueella melu tulee nousemaan 70 dB:iin, mikä on vastoin valtioneuvoston päätöstä melutason ohjearvoista. Melu ei ole vähäinen ja eri melulähteistä olevat melut poikkeavat toisistaan kokemusvaikutuksiltaan. Ruoppauskaluston valinnan osalta yhtiö on esittänyt, että tehokkain ruoppauskalusto saattaa olla äänekkäin. Täyttötoimenpiteiden

valvonnasta yhtiö on todennut, että kokemuksen mukaan urakoitsijat tulevat paikalle myös muina kuin sallittuina aikoina.

Lauttasaaren rakennuskanta Koivusaaren työmaan itäpuolella on pääosin rakennettu aikana, jolloin rakennuksia ei ole koneellisesti ilmastoitu, vaan korvausilma huoneistoihin tulee pääsääntöisesti raollaan olevan ikkunan kautta, minkä vuoksi Koivusaaren melut ja pienhiukkaset vaikuttavat oleellisesti asukkaiden elinoloihin ja terveyteen. Kuljetuksia ei tule tehdä Lauttasaarella Koivusaarentiellä, Telkkäkujalla eikä Sotkakujalla, jotka ovat osittain Koivusaaren tulevan asemakaavan mukaisia katualueita. Lupa on tältä osin ristiriitainen. Työn toteutusajankohdassa tulee ottaa huomioon myös ihmisille aiheutuvat haitat.

Intressivertailun osalta yhtiö on todennut, että ei pidä paikkaansa, että lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Yhtiölle ei koidu hyötyä, ainoastaan menetyksiä.

2. [REDACTED] kuolinpesä ja Bostads Ab Enåsvägen 16 A Helsingfors

Valittajat ovat vaatineet aluehallintoviraston päätösten kumoamista. He ovat vaatineet kalatalousmaksun korottamista.

Perustelut

Hanke vaikuttaa haitallisesti jo ennestään hyvin matalan vesialueen virtauksiin. Erityisesti Länsiväylän pohjoispuolella veden virtaamat ovat huonot. Täytöt tulevat huonontamaan virtaamia entisestään. Kun ruoppaaminen samalla nostaa sedimenteissä olevia haitallisia aineita vapaiksi veteen, ne eivät sekoitu laajemmalle vesialueelle vaan jäävät vaikuttamaan matalaan vesialueeseen ja sen vesieliöihin, kasveihin ja kaloihin ja näiden kautta myös ravintoketjussa ylempänä oleviin eläimiin ja ihmisiin. Hakemukseen liittyvissä tutkimuksissa on todettu Länsiväylän pohjoispuolella olevassa sedimentissä kynnsarvon ylittäviä määriä arseenia, kobolttia, nikkeliä ja kadmiumia. Nämä haitta-aineet nousevat esiin aluetta ruopattaessa ja sekoittuvat veteen. Veden virkistyskäyttö on haitallisten aineiden liukenemisen ja veden samentumisen vuoksi kalastukseen, vesiurheiluun ja uimiseen käyttökelpotonta pitkän aikaa.

Hankealueella esiintyy merkittävä kalakanta ahventa, silakkaa, kuhaa, kuoretta ja tokkoa, joita kalastavat sekä ammattikalastajat että virkistyskalastajat. Näiden kalojen suotuisia kutualueita sijaitsee koko hankealueella. Koivusaaren rantojen tuntumassa on myös hauen ja särjen kutualueita. Hanke tulee merkittävästi muuttamaan vesi- ja maa-alueita koko hankealueella. Erityisesti aivan rantavesissä olevat kutualueet poistuvat kokonaan. Esimerkiksi Koivusaaren pohjoisosassa oleva kosteikko tullaan kokonaan hävittämään. Keinotekoisesti rakennettavan kosteikon toimivuudesta ei ole tietoa ja uuden

alueen käyttöönotto vie joka tapauksessa vuosia. Laajemmat kutualueet taas kärsivät veden virtaaman muutoksista ja sedimenteistä vapautuvista ja purkujätteistä liukenevista haitta-aineista. Vesirakentamisesta aiheutuvat häiriöt tulevat vaikuttamaan läheisten tärkeiksi luokiteltujen lintualueiden, Porstan ja Nurmiluodon, linnustoon pysyvästi. Vaskilahden alueella tavatut siipat ovat hyvin herkkiä maarakentamisen muutoksille, äänille ja valoille, joten niiden tällä hetkellä runsas esiintymä tulee kärsimään huomattavasti, pahimmassa tapauksessa jopa katoamaan. Lupapäätöksen lepakkoja koskeva lupaehto on niin väljä, että käytännössä se ei velvoita mihinkään.

Vesirakentaminen aiheuttaa huomattavaa haittaa lähiympäristön, kuten Katajaharjun, asukkaille. Työt aiheuttavat melua ja pölyä. Jätkäsaaren täyttöjen aikaan Lauttasaaren rannan asukkaiden huoneilmaan tuli hienoa hiekkapölyä ja parvekkeet, autot, veneet ja muu omaisuus olivat jatkuvasti hiekkapölyn peitossa. Koivusaaren täyttöalue on huomattavasti lähempänä asutusta. Työmaameteli kantautuu veden yli todella hyvin. Tuleva meteli ja pöly tulevat haittaamaan vastarannan asukkaita heidän asunnoissaan, leikkipihoilla ja laitureilla, vedessä ja jäällä. Merialue, jossa moni lauttasaarelainen ja kaskisaarelainen ui, kalastaa, veneilee, luistelee, hiihtää, ulkoilee ja pilkkii, muuttuu käyttökelttomaksi pitkäksi ajaksi. Tämä tulee myös vaikuttamaan pitkäksi ajaksi asuntojen ja kiinteistöjen arvoihin. Myös purkujätteen sijoittamisesta mereen aiheutuu melu- ja pölyhaittaa, joka on omiaan alentamaan kiinteistöjen viihtyisyyttä. Näiden haittojen minimoimisen osalta annetut lupamääräykset eivät ole riittävät.

Maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot ylittävän purkujätteen upottamiselle mereen ei tule myöntää lupaa. Haitta-aineet liukenevat mereen ja kulkeutuvat sitä kautta pois täyttöalueelta. Merenpinnan alapuolelle tehtävä täyttö tulee olemaan vedellä kyllästyneessä tilassa, jossa meriveden korkeuden vaihtelut vaikuttavat veden virtaukseen. Vesi kulkeutuu hyvin pienistäkin raoista, joten mereen rajautuvat reunapenkereet eivät estä haitta-aineiden kulkeutumista mereen eikä pilaantuneiden maiden käyttämistä täytöissä näin ollen voida perustella sillä, että täytöt pilaantuneilla mailla tehdään reunapenkereiden sisään. Haitta-aineiden kulkeutuminen maatäytöissä ja vesialuetäytöissä on aivan erilaista. Lupapäätöksessä ei ole esitetty selvitystä tai tutkimusta siitä, että reunapenkereet estäisivät haitta-aineiden kulkeutumisen mereen.

Purkubetonin ja mineraalisen purkujätteen sijoittamisesta mereen tulee olemaan pitkäaikaiset vaikutukset alueen eliöstöön ja kasvillisuuteen aiheuttaen terveyshaitan vaaran lisäksi haittaa luonnon ja luonnonvarojen hyödyntämiselle. Hankealueen välittömässä läheisyydessä, lähimmillään 50 metrin etäisyydellä on Koivusaaren merenrantaniitty (LTAO10231).

Viimeisimmän luokittelun perusteella Seurasaaren vesimuodostuman ekologinen tila on välttävä ja Suvisaaristo-Lauttasaaren vesimuodostuman tila tyydyttävä. Molempien vesimuodostumien kemiallinen tila on luokiteltu hyvää huonommaksi. Muun muassa tributyylitinan laatu normi vedessä ylittyy ja

kalojen elohopeapitoisuus on lähellä laatumormin ylittymistä. Alueen vesistö ja eliöstö eivät kestä lisäkuormitusta ilman vakavia häiriöitä.

Hakijalle määrätty kalatalousmaksu on huomattavan alhainen verrattuna toimenpiteistä alueen ammatti- ja virkistyskalastukselle aiheutuvaan vahinkoon. Ottaen huomioon, että kyseistä maksua on edellytetty käytettäväksi myös suunnittelun ja seurannan kustannuksiin, ei kalojen istutukselle jää riittävästi rahaa.

Hanke ei ole esitettyssä laajuudessaan välttämätön, vaan se voitaisiin toteuttaa huomattavasti pienimuotoisempana ja vähemmän luonnonoloja heikentävänä. Taloudellisten voittojen maksimointi luonnolle aiheutuvien haittojen kustannuksella ei ole vesi- ja ympäristölainsäädännössä tarkoitettun hyötyhaitta-ajattelun alkuperäinen tarkoitus.

3. Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry

Yhdistys on vaatinut ensisijaisesti aluehallintoviraston päätösten kumoamista ja toissijaisesti asian palauttamista uudelleen käsittelyyn, jossa toiminnan vaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisessa menettelyssä taikka vaikutukset erityisesti lähiasutukselle ja eliölajistolle arvioidaan uudestaan ottaen huomioon ympäristöministeriön 8.3.2019 julkistama Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimus. Ennen lupaharkintaa olosuhteiden toteamiseksi lupaviranomaisen on suoritettava tarkastus, johon kutsutaan kaikki asianosaiset. Melun ja pölyn leviäminen on selvitettävä paremmin ja myös hajuhaitat tulee selvittää.

Ellei asiaa palauteta uuteen käsittelyyn, hallinto-oikeuden on muutettava vesilain mukaisen luvan lupamääräystä 36 niin, että hakemuksen mukaisille ruoppauksille ei myönnetä miltään osin lupaa ennen kuin alueella on sellainen lainvoimainen asemakaava, joka edellyttää rakentamista varten lupahakemuksen mukaista toimintaa. Hallinto-oikeuden on asetettava lupamääräykset melun ja pölyn haittojen vähentämiseksi ja tarkkailulle, muutettava kaikki lupamääräykset ehdottomiksi ja niiden mahdollistamat poikkeustilanteet on rajattava tarkasti erityisesti jäljempänä esitettyjen kohtien osalta, hankealueelta tuotavien tai sinne vietävien massojen ja louheiden maa- ja vesikuljetukset on kuvattava yksityiskohtaisesti ja kuljetusten vaikutukset asukkaille ja ympäristölle on selvitettävä perusteellisemmin ja pääsy työmaalle on estettävä päivittäisten työaikojen ulkopuolella sen varmistamiseksi, että louhetta ei tuoda luvassa sallittujen aikojen ulkopuolella. Lisäksi hallinto-oikeuden on vaadittava, että päätöksessä myöhemmin määriteltäväksi jätetyt työmenetelmät kuvataan ja niille annetaan tarvittavat lupamääräykset sekä pilaantuneita maita käytetään meritäytöissä vain lainsäädännön tiukimpien vaatimusten mukaisesti. Hallinto-oikeuden on määritettävä vesilain mukaiselle luvulle voimassaoloaika ja ympäristöluvan voimassaoloaika on lyhennettävä enintään kuuteen vuoteen.

Lupamääräyksiin on tehtävä seuraavat lisäykset:

Lupamääräys 3: Läjitysmassojen sijoittamista muille alueille ei tule sallia, koska kuljetusten vaikutukset kyseessä oleviin kohteisiin ovat arvioimatta.

Lupamääräys 7: Rantapenkereen rakentamisessa on käytettävä roskatonta ja puhdasta louhetta.

Lupamääräys 13: Määräyksillä on estettävä toiminta tärkeillä lintu- ja lepakkolajien vaikutusalueilla pesintäaikaan ja kalojen kutuaikaan. Aikarajoituksia on laajennettava ajalla 1.4.–30.6. ja rajoituksen tulee koskea myös ruoppauksia. Aikarajoituksissa on otettava huomioon Porstan ja Nurmiluodon lisäksi muut linnuston pesimäalueet. Töiden päivittäisen toteutusajan tulee koskea myös ruoppauksia. Poikkeustilanteiden eliminoimiseksi on määrättävä, että työmaalle pääsy estetään työaikojen ulkopuolella. Sallitut poikkeustapaukset on määriteltävä tarkemmin.

Lupamääräys 20: Kuljetukset on kiellettävä, kun vesialue on jäässä. Tiedottamistapa on määriteltävä tarkemmin.

Lupamääräys 21: Täyttömateriaalien pölyäminen on estettävä kastelemalla alueelle tuotavat ja alueella käsiteltävät massat. Myös täyttöalueiden pölyäminen on estettävä kastelemalla. Mikäli tästä huolimatta asutukseen leviää tai uhkaa levitä pölyä, työt on keskeytettävä välittömästi ja ryhdyttävä toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi. On annettava lupamääräys siitä, että täyttömateriaalien käsittelystä ei saa aiheutua sellaista melua, joka on torjuttavissa vähän melua tuottavalla työkalustolla ja/tai työmenetelmillä.

Lupamääräyksessä 29 on määriteltävä tarkemmin, miten lepakot ja lepakkoalueet suojellaan.

Lupamääräys 33: Kalastovaikutusten tarkkailuohjelmalle on asetettava sisältövaatimukset.

Lupamääräys 35: Myös ajankohdista on pidettävä kirjaa. Tarkkailumääräyksiin tulee lisätä kattavat pöly- ja melutarkkailut. Lisäksi lupamääräyksessä 30 annettu kalatalousmaksu on liian pieni aiheutettavaan haittaan nähden ja lupamääräyksessä 39 annettu hankkeen toteuttamisaika tulee lyhentää kuuteen vuoteen.

Perustelut

Kaikille asianosaisille ei ole erikseen annettu tietoa lupahakemusta koskevasta kuulutuksesta ja asianosaiseksi katsottujen alueellinen raja on ollut liian suppea. Yhdistyksen vaatimaa olosuhteiden toteutukseksi tehtävää tarkastusta, johon kaikki asianosaiset olisi kutsuttu, ei ole pidetty.

Hankkeesta ei ole osoitettu saatavan hyötyä siinä määrin, että lupa olisi tarpeen antaa. Vaikka hankkeen vaikutusten arviointi on puutteellinen, jo nyt on osoitettu, että hanke on vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin vastainen, sillä se aiheuttaa huomattavia, pysyviä vahingollisia muutoksia luonnolle, eliöstölle, rakennetulle ympäristölle ja asutukselle sekä vesiluonnolle ja sen toiminnalle. Viimeiset tutkimustulokset osoittavat lähiluonnon merkittävät terveyshyödyt.

Luparatkaisua harkittaessa on otettava huomioon hankkeen meritäyttäjien valtava koko ja pitkä aika. Suunnitellun asuinalueen tulvariskien hallitsemiseksi Koivusaaren nykyistä maa-aluetta ja suunniteltua täyttöaluetta korotettaisiin siten, että suurin osa alueesta on +3,3 metriä meren pinnasta. Pitkäaikaisen rakentamistyön aikana merialueen tila huononee ja toiminnasta aiheutuu melua ja pölypäästöjä. Haittoja ei voida pitää vähäisinä. Annetut lupamääräykset hankkeen haittojen estämiseksi eivät ole riittäviä. Asutukselle

aiheutuvia vaikutuksia ei ole kaavaratkaisussa selvitetty, toisin kuin hakemuksessa on todettu. Lupaviranomainen on todennut lupahakemuksessa esitetysti, että hankkeesta syntyy tavanomaista maarakennuksessa syntyvää melua. Lupamääräyksissä ei ole asetettu melu- tai pölytarkkailua edes varovaisuus- ja selvilläolovaatimuksen perusteella. Lupaviranomaisen päätös on virheellinen, sillä hankkeesta aiheutuu vuosikausia kovaa melua, joka kuuluu lähialueelle ja kauas merialueelle häiritsevänä iskevänä kolinana, mitä ei voida pitää tavanomaisena ja yleensä varsin lyhytkestoisena maanrakennusmeluna. Keskiäänitason käyttö ei ole uskottava louheen käsittelyn aiheuttaman iskevän melun kuvaaja. Aistinvaraiset havainnot Jätkäsaaren louheen käsittelyn melusta tai havainnot pölyn leviämisestä eivät tue käsitystä melun eikä pölyn haittomuudesta. Massojen kastelulla ei voida poistaa näin suuren hankealueen pölyä kattavasti. Melun ja pölyn haittavaikutusten riskit kohdistuvat ympäristön lisäksi suureen joukkoon asukkaita Lauttasaarella ja avoimen merialueen vuoksi laajalla alueella Helsingissä ja Espoossa. Hankkeen vieressä on myös Hanasaaren kulttuurikeskus. Vähintään 3 000 Lauttasaaren asukasta asuu suunnitellun vesirakentamisen melu- ja pölyhaittojen vaikutusalueella.

Luparatkaisun maininta siitä, että täytöt mahdollistavat maakuntakaavassa olevan rantareitin rakentamisen, on perusteeton. Ulkoilu- ja pyöräreittiä voidaan parantaa ilman meritäyttöjä.

4. HKL-Kesämajatyhdistys ry

Yhdistys on vaatimuksinaan ilmoittanut esittävänsä samat vaatimukset kuin Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry on perusteluineen asiasta esittänyt ja todennut lisäksi, että Länsiulapanniemi on kaavoitettu virkistyskäyttöön ja tämä käyttötarkoitus tuhoutuu yli vuosikymmeneksi, mikäli kyseinen hanke toteutettaisiin.

5.

Valittajat ovat ensisijaisesti vaatineet aluehallintoviraston päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä. Toissijaisesti he ovat vaatineet, että asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi ja toiminnan vaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tai jos sitä ei tehdä, toiminnan vaikutukset erityisesti asutukselle ja hanke- ja haitta-alueen eliölajistolle arvioidaan uudestaan ottaen huomioon ympäristöministeriön 8.3.2019 julkistama Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimus. Ennen uutta lupaharkintaa lupaviranomaisen on suoritettava hankealueella olosuhteiden toteamiseksi tarkastus, johon kutsutaan kaikki asianosaiset. Melu- ja pölyhaitat on selvitettävä paremmin ja hajuhaikat on selvitettävä. Lupamääräyksissä hakija on velvoitettava rakentamaan melusteitä meluhaitan vähentämiseksi. Mikäli asiaa ei palauteta uudelleen käsiteltäväksi, päätös on muutettava samansisältöiseksi kuin Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry on vaatinut valituksensa vaatimuskohdassa 3.

Perustelut

Luvan käsittely on ollut puutteellinen ja osin lainvastainen. Hankkeen vaikutusalueen kiinteistöjen omistajina muutoksenhakijat ovat asianosaisia. Heille ei ole vesilain 11 luvun 11 §:n mukaisesti annettu erikseen tietoa kuulutuksesta. Myöskään tarkastukseen heitä ei ole kutsuttu.

Hanke aiheuttaa suurta ja pitkäkestoista rakennusaikaista haittaa ja vahingoittaa laajalla alueella meriluontoa pysyvästi. Valittajat ovat viitanneet Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry:n valituksessaan esittämiin perusteluihin ja lisäksi perusteluinaan esittäneet, että nykyisen Koivusaaren kolminkertaistaminen meritäytöillä hävittää kauniin saaristomaiseman sekä lännestä Helsinkiin tultaessa että ympäristön rannoilta ja mereltä katsottuna. Ruoppaukset ja meritäytöt aiheuttavat pysyviä haittoja valittajien virkistyskäytössä olevien vapaa-ajan kiinteistöjen edustalla. Hankkeen johdosta häviää kalojen kutu- ja syönnösalueita, mikä vähentää kotitarvekalastuksen tuottoa. Hankkeen aikaiset melu- ja pölypäästöt sekä meren tilan heikkeneminen, roskaantuminen ja merikuljetukset aiheuttavat vuosikausia kestävää jatkuvaa häiriötä. Pölypäästöjen leviämisaalueita ei ole selvitetty. Lauttasaarelaisten kokemukset Jätksäsaaren meritäytöistä osoittavat, että pöly leviää laajalle. Sen perusteella on selvää, että hankkeesta voi levitä pölyä muutoksenhakijoiden kiinteistöille asti. Erityisesti suurten täyttöjen aiheuttama melu vähentää kiinteistöjen virkistyskäyttöarvoa ajoittain merkittävästi. Tutkimukset osoittavat pitkäkestoisen melun haitallisuuden ja stressaavuuden. Hankkeen aiheuttama melu on valittajille erityisen haitallinen siksi, että se kohdistuu virkistyskäytössä oleviin vapaa-ajan asuntoihin. Suunnitellusta laajojen täyttöalueiden kivimassojen läjityksen, siirtelyn ja kivisten rantarakenteiden teosta ja paalutuksesta on odotettavissa vuosikausiksi kovaa melua, joka kuuluu lähialueelle ja kauas merialueelle asti häiritseväksi iskevänä kolinana. Hankkeesta syntyvää melua ei voi rinnastaa tavanomaiseen, yleensä lyhytkestoisen maanrakennustyön meluun eikä keskimelutaso ole oikea mittari tällaisen meluhaitan arvioimiseksi. Kun aikaisempaan kesänä Koivusaaren metroaseman itäisen ulostulon edustalla muutettiin rantapengerryksen kohtaa ja rantaa kivettiin, työstä aiheutuva melu ja kolina kuuluivat monen viikon ajan voimakkaana valittajien kiinteistöillä, vaikka välimatka on noin kilometri, sillä avoin merialue ei juurikaan vaimenna ääntä.

6. Asunto Oy Koivusaarentie 10

Yhtiö on yhtynyt Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry:n valitukseen.

7. Asunto Oy Katajajarjuntie 20

Yhtiö on vaatinut ensisijaisesti aluehallintoviraston päätösten kumoamista. Toissijaisesti yhtiö on vaatinut, että asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi ja toiminnan vaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tai jos sitä ei tehdä, toiminnan vaikutukset erityisesti asutukselle ja hanke- ja

haitta-alueen eliöstölle arvioidaan uudestaan ottaen huomioon ympäristöministeriön 8.3.2019 julkistama Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimus. Melun ja pölyn leviäminen tulee selvittää paremmin ja hajuhaitat selvittää. Ennen lupaharkintaa tulee tehdä olosuhteiden toteutukseksi tarkastus, johon kutsutaan kaikki asianosaiset.

Ellei asiaa palauteta uuteen käsittelyyn, hallinto-oikeuden on muutettava vesilain mukaisen luvan lupamääräystä 36 siten, että hakemuksen mukaisille ruoppauksille ei myönnetä miltään osin lupaa ennen kuin alueella on lainvoimaisena sellainen asemakaava, joka edellyttää hakemuksen mukaista toimintaa, asetettava lupamääräykset melun ja pölyn haittojen vähentämiseksi ja tarkkailulle, muutettava kaikki lupamääräykset ehdottomiksi ja niiden mahdollistamat poikkeustilanteet on rajattava tarkasti, määritettävä vesilain mukaiselle luvulle voimassaoloaika ja lyhennettävä ympäristöluvan voimassaoloaika enintään kolmeen vuoteen. Pääsy työmaalle on estettävä päivittäisten työaikojen (klo 7–18) ulkopuolella ja rajoitettava ruoppaukset ja meritäytöt hankealueella siten, että toiminta on sallittua vain arkisin klo 7–17. Toiminta on estettävä tärkeillä lintu- ja lepakkolajien vaikutusalueilla pesintäaikaan ja kalojen kutuaikaan huhtikuun alusta kesäkuun loppuun. Pilaantuneita maita saa käyttää meritäytöissä vain lainsäädännön tiukimpien vaatimusten mukaisesti.

Perustelut

Yhtiön talo sijaitsee Katajaharjun niemen länsirannalla Koivusaarta vastapäätä, ja yhtiö omistaa ruoppausalueeseen rajoittuvan kiinteistön. Rakennuksen ilmanvaihto tapahtuu korvausilmaventtiilein, joista suurin osa on rakennettavalle alueelle päin.

Luparatkaisua harkittaessa on otettava huomioon hankkeen meritäyttäjien valtava koko ja pitkä kesto. Tulvariskien hallitsemiseksi Koivusaaren nykyistä maa-aluetta ja suunniteltua täyttöaluetta korotettaisiin siten, että suurin osa alueesta on +3,3 metriä meren pinnasta. Hanke on maisemallisesti tuhoisa ja Helsingin imagon vastainen merellisenä ja luontoystävällisenä kaupunkina, joka ottaa myös olemassa olevat asukkaat huomioon. Suunnitellut toimenpiteet aiheuttavat huomattavaa vahinkoa ympäristön luonnonolosuhteissa tai vesistössä, ja huonontavat suuresti paikkakunnan asumisviihtyvyyttä.

Maisemavaikutusten arviointi on tässä tapauksessa poikkeuksellisen tärkeä, koska Koivusaaren täyttöalueiden kaltaista meren täyttöä toisen asutuksen eteen ja meren selän keskelle ei Helsingissä ole aiemmin tehty. Hakija on tarpeen velvoittaa ennen meren selän keskelle tehtäviä täyttöjä laatimaan laaja-alainen Helsingin merialueen ominaispiirteisiin paneutuva maisema-analyysi, jotta vastaavat toimenpiteet eivät tulevaisuudessa turmelisi kaupungin omintakeista merellistä luonnetta. Muiden selvitysten lisäksi myös hankkeen vaikutuksia paikalliseen ihmisväestöön tulee selvittää.

Luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty, ja lupamääräykset ovat puutteellisia. Hankkeen ruoppaukset ja meritäytöt aiheuttavat laajoja ja peruuttamattomia haittoja sekä luonnolle ja eliöstölle että nykyiselle

rakennetulle ympäristölle ja lähialueen asutukselle. Veden laatu muuttuu ja toiminnasta aiheutuu melua ja pölypäästöjä. Haittoja ei voida pitää vähäisinä, kuten luvan hakija esittää. Annetut lupamääräykset hankkeen haittojen estämiseksi eivät ole riittäviä. Melun ja pölyn tarkkailusta ei ole annettu lupamääräyksiä.

Asutukselle aiheutuvia vaikutuksia ei ole selvitetty kaavaratkaisussa toisin kuin lupahakemuksessa on todettu. Lupaviranomainen on hakemuksessa esitetysti pysynyt melun ja pölyn haittomuudessa ja katsonut, että hankkeesta syntyy tavanomaista maanrakennuksessa syntyvää melua. Koivusaaren laajojen täyttöalueiden kivimassojen läjityksen, siirtelyn ja kivisten rantarakenteiden teosta ja paalutuksesta on odotettavissa vuosikausiksi suurta melua, mikä kuuluu lähialueelle ja kauas merialueelle asti. Kun hanke kestää vuosikausia, melua ei voida pitää tavanomaisena maanrakennusmeluna.

Melun ja pölyn haittavaikutusten riskit kohdistuvat ympäristön lisäksi varsin suureen joukkoon asukkaita Lauttasaarella ja varsinkin sen länsirannalla, Hanasaarella ja avoimen merialueen vuoksi laajalla alueella Helsingissä ja Espoossa. Vähintään 3 000 Lauttasaaren asukasta asuu suunnitellun vesirakentamisen melu- ja pölyhaittojen vaikutusalueella.

Hankkeesta ei ole osoitettu saatavan hyötyä siinä määrin, että lupa on tarpeen antaa. Vaikka hankkeen vaikutusten arviointi on puutteellinen, jo nyt on osoitettu, että hanke aiheuttaa huomattavia pysyviä vahingollisia muutoksia luonnonsuhteissa ja vesiluonnossa ja sen toiminnassa sekä huonontaa suuresti lähialueen asumisolaja.

8. Asunto Oy Katajajarjuntie 14

Yhtiö on vaatimuksinaan esittänyt yhtyvän Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry:n valitukseen.

9. Suomen Saunaseura ry

Yhdistys on vaatinut aluehallintoviraston päätösten kumoamista ja asian palauttamista aluehallintoviraston uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Suomen Saunaseura ry:n Vaskilahden tilat sijaitsevat noin 40 metrin etäisyydellä suunnitellusta uudesta aallonmurtajasta ja alle 100 metrin päässä hankealueella suoritettavista töistä suoraan Vaskilahden vastarannalla. Saunaseuran vuokrasopimus Helsingin kaupungin kanssa on voimassa vuoteen 2047 saakka. Saunaseuralla on virkistyskäytössä yhteensä seitsemästä saunasta koostuva saunatalo erilaisine toimintoineen, ja Saunaseuran alueella sijaitsee myös Lauttasaaren käytetyin ympärivuotinen uimalaituri. Seuran palveluita käyttää viikossa arviolta 1 000–1 500 henkilöä.

Vesilain mukaisen luvan myöntämiselle ei ole ollut vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaisia edellytyksiä. Hanke loukkaa yleistä ja yksityistä etua ja aiheuttaa haittoja, joita ei ole otettu huomioon lupaa myönnettäessä, ja intressivertailu on tehty puutteellisena.

Saunaseuran toiminnan edustamille yleisille eduille ei ole annettu merkitystä. Oikeuskirjallisuuden mukaan lähtökohtaisesti yleisiä etuja ovat yhteiskunnallisesti merkittävät toiminnat sekä arvot, päämäärät ja tavoitteet. Yleisten suojeluintressien kohteina voivat muun ohella olla luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvot sekä viihtyisyys. Etu voi olla yleinen, vaikka sen toteutumista edistäisi yksityinen taho. Alue, jolle Saunaseuran toiminnot sijoittuvat, on yleiskaavassa merkitty virkistysalueeksi ja asemakaavassa puistoalueeksi. Saunaseuran toiminta edistää siten alueen kaavanmukaista virkistyskäyttöä. Kyse on yhteiskunnallisesti merkittävien arvojen ja tavoitteiden edistämisestä. Saunaseuran toiminnan merkittävyyttä korostaa myös sen kävijämäärä. Lisäksi Saunaseuran toiminnassa on kyse tärkeästä kulttuuriarvosta ja sen kanssa toimii samoissa tiloissa Kansainvälinen Saunaliitto. Unesco on vuonna 2020 lisännyt saunaperinteen Suomesta ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luettelonsa.

Suunniteltu hanke heikentää merkittäväällä tavalla Saunaseuran saunojen käyttäjien virkistyskäyttömahdollisuuksia ja vähentää alueen viihtyisyyttä. Heikennykset ovat vaikutuksiltaan niin merkittäviä, että ne ovat omiaan vaarantamaan koko toiminnan jatkumisen. Saunaseuran uimalaituria käyttää noin 1 000 uimaria viikossa. Veneväylän siirtäminen aivan Saunaseuran alueen läheisyyteen vaikeuttaa huomattavasti rannan ja uimalaiturin virkistyskäyttöä. Veneväylä tulee olemaan vilkkaasti liikennöity ottaen huomioon, että sitä tulevat käyttämään kaikki Koivusaaren uusien venesatama-alueiden ja tulevan satama-altaan käyttäjät. Lisäksi ruoppaus- ja täyttötöistä aiheutuvan veden samentumisen sekä merenpohjasta nousevan aineksen vaikutukset oletettavasti ulottuvat Saunaseuran alueen rantaan asti, jolloin alueen virkistyskäyttö vaikeutuu tai jopa estyy.

Valituksenalaisessa päätöksessä hankkeen tuottamia hyötyjä ja edunmenetyksiä ei ole käsitelty laajemmin kuin lupahakemuksessa on esitetty. Lupaharkinnassa on arvioitu hankkeen vaikutusta vesistön käyttöön kalastuksen, merenkulun ja satamien osalta. Alueen muuta nykyistä virkistyskäyttöä ei ole otettu huomioon.

Hankkeen vaihtoehtoisia toteuttamistapoja ei ole riittävällä tavalla selvitetty ja hankkeen toteuttamistapa on vesilain 2 luvun 7 §:n vastainen. Esimerkiksi veneväylän osalta sijoittumisvaihtoehtoja ei ole tarkasteltu, eikä haittavaikutuksiin ole kiinnitetty huomiota. Päätös perustuu puutteellisiin selvityksiin ja virheellisiin tietoihin, erityisesti haitankärsijöiden ja haittojen yksilöimisen ja arvioinnin osalta. Tämä on johtanut puutteellisesti suoritettuun intressivertailuun. Lupahakemus ei ole ollut sille säädettyjen sisältövaatimusten mukainen ja luvan hakija olisi tullut velvoittaa täydentämään hakemustaan. Puutteet ovat johtaneet Saunaseuran oikeussuojan heikentymiseen ja asettaneet sen muita asianosaisia huonompaan asemaan.

Valituksessa on viitattu vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momenttiin. Lupa-asiaa ratkaistaessa ei ole otettu huomioon kaavanmukaista virkistyskäyttöaluetta. Alue, johon Saunaseuran toiminta sijoittuu, on asemakaavoitettu Asemakaavalla 2948 (tullut voimaan 19.7.1951), jota on osittain muutettu Asemakaavalla 5954 (tullut voimaan 17.2.1968). Asemakaavassa 2948 Vaskiniemen alue on asemakaavoitettu puistoalueeksi. Asemakaavan 5954 kaavaselostuksessa todetaan, että asemakaavamääräyksiin on tehty lisäys puistossa rakennuslalle sijaitsevan Saunaseuran tieteellisen tutkimussaanun sijoittumisen takia. Myös Helsingissä voimassa olevan yleiskaavan (Yleiskaava 2016, tullut voimaan 5.12.2018) mukaan edellä mainittu alue on kaavoitettu virkistysalueeksi ja kaavamääräysten mukaan ”aluetta kehitetään merkittävänä virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, luonto- ja kulttuurialueena, joka kytkeytyy seudulliseen viherverkostoon ja merelliseen virkistysvyöhykkeeseen.” Myös osayleiskaavaa koskevassa selostuksessa todetaan virkistyskäytön osalta, että ”puistot, kulttuuriympäristöt, liikunta-alueet, metsäinen verkosto ja muu luonnonympäristö, merellisyys ja virkistyspalvelut ovat keskeinen osa hyvää ja terveellistä ympäristöä.”

Päätös myöntää hankkeen toteuttamiselle vesitalouslupa lähelle kyseistä asemakaavamerkittyä virkistysaluetta on lainvastainen, sillä se haittaa virkistysalueen käyttöä maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:ssä kielletyllä tavalla. Myös yleiskaavan toteutuminen voi estyä maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n tarkoittamassa mielessä, sillä hankkeen vaikutuksista alueen virkistyskäyttöön ei ole laadittu selvityksiä. Lisäksi ei voida poissulkea sitä mahdollisuutta, että hankkeen toteuttamisesta aiheutuvat päästöt olisivat virkistysalueen ja Saunaseuran saunatila-alueiden osalta sellaiset, että ne edellyttäisivät ympäristölupaa.

Lupapäätöksessä ei ole myöskään otettu huomioon valittajan kiinteistöllä sijaitsevaa huoltomiehen käytössä olevaa asuntoa. Päätöksessä ei ole myöskään määrätty korvauksia valittajalle, koska valittajan toiminta ja hakemuksen vaikutukset siihen on hakemuksessa sivuutettu. Kyse on ollut hakijan tiedossa olleesta toiminnasta, joka sijoittuu aivan hankealueen naapuriin ja jolle aiheutuu kiistattomia haittoja luvassa tarkoitettusta hankkeesta. Kyse ei siten ole vesilaissa tarkoitetuista ennakoimattomista vahingoista.

Koska vesilain mukaista lupaa koskeva päätös tulee kumota, on myös ympäristölupaa koskeva päätös kumottava tarpeettomana.

10. Asunto Oy Katajajarjuntie 22

Yhtiö on ensisijaisesti vaatinut aluehallintoviraston päätösten kumoamista. Toissijaisesti yhtiö on vaatinut asioiden palauttamista uudelleen käsiteltäväksi siten, että hankkeen vaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tai jos sitä ei tehdä, toiminnan vaikutukset erityisesti lähiasutukselle ja hanke- ja haitta-alueen eliölajistolle arvioidaan uudestaan ottaen huomioon soveltuva lainsäädäntö ja ympäristöministeriön 8.3.2019 julkistama Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimus. Melu-, pöly- ja

hajuhaitat on selvitettävä paremmin ja niistä on tiedotettava asianmukaisesti sekä asetettava tiukemmat määräykset melun ja pölyn haittojen vähentämiseksi ja tarkkailulle. Ennen lupaharkintaa olosuhteiden toteamiseksi lupaviranomaisen on tehtävä tarkastus, johon kutsutaan kaikki asianosaiset.

Lupamääräyksen 36 mukaisille ruoppauksille ei tule myöntää lupaa ennen kuin rakentamista edellyttävä asemakaava on lainvoimainen. Lupamääräykset on muutettava ehdottomiksi ja rajattava lupamääräysten mahdollistamat poikkeustilanteet tarkasti. Massojen ja louheiden maa- ja vesikuljetukset on kuvattava yksityiskohtaisesti ja selvitettävä kuljetusten vaikutukset asukkaille ja ympäristölle tehtyä perusteellisemmin. Pääsy työmaalle on estettävä päivittäisten työaikojen ulkopuolella sen varmistamiseksi, että louhetta ei tuoda luvassa sallittujen aikojen ulkopuolella. Lupapäätöksessä myöhemmin määriteltäviksi jätetyt työmenetelmät on kuvattava ja asetettava niille tarvittavat lupamääräykset. Pilaantuneiden maiden käyttö meritäytöissä tulee sallia vain lainsäädännön tiukimpien vaatimusten mukaisesti. Myös vesiluvulle on määritettävä voimassaoloaika ja ympäristöluvan voimassaoloaika on lyhennettävä enintään kuuteen vuoteen. Ruoppaukset ja meritäytöt on rajoitettava siten, että toiminta on sallittua vain arkisin kello 7–18, josta sallittuja poikkeustilanteita on täsmennettävä. Toiminta on estettävä tärkeillä lintu- ja lepakkolajien vaikutusalueilla pesintäaikaan ja kalojen kutuaikaan huhtikuun alusta kesäkuun loppuun.

Perustelut

Luvat on myönnetty lainvastaisesti, eikä menettely ole ollut hyvän hallinnon periaatteiden mukaista. Hakemus on puutteellisesti ja virheellisin tiedoin valmisteltu. Toimenpiteiden haittoja ei ole selvitetty laissa edellytetyllä tavalla eikä haittoja ole lupaharkinnassa riittävästi huomioitu. Koivusaaren asemakaava on vasta valmisteilla, eivätkä luvat ole voimassa olevan asemakaavan mukaisia. Hyöty-haitta-vertailu ei ole ollut tasapuolinen ja objektiivinen. Annetut lupamääräykset hankkeen haittojen estämiseksi eivät ole riittäviä.

Ruoppaukset ja meritäytöt aiheuttavat laajoja ja peruuttamattomia haittoja asunto-osakeyhtiön asukkaille, luonnolle ja eliöstöille sekä nykyiselle rakennetulle ympäristölle. Pitkäaikaisen rakentamistyön aikana varsin matalan, Helsingin ja Espoon välissä sijaitsevan suurelta osin suljetun merialueen tila huononee. Melu- ja pölyhaitat sekä osakkaiden asuntojen arvon aleneminen vaikuttavat yhtiön asukkaiden asumis- ja työolosuhteisiin.

Lupien myöntämisen edellytykset eivät täyty. Suuri osa hankealuetta on vesialuetta, jolla ei ole asemakaavaa. Lupaviranomainen on lupahakemukseen nojautuen vähätellyt melu- ja pölyhaittoja ja todennut, että hankkeesta syntyy tavanomaista maarakennuksessa syntyvää melua. Väite on virheellinen. Päätöksessä ei ole määritetty, kuinka laajat ja pitkäkestoiset melu-, pöly- ja ympäristöhaitat olisivat objektiivisesti arvioiden vastaavanlaisella alueella ja olosuhteissa tavanomaisia ja hyväksyttäviä. Asiassa on huomioitava, että maanrakennuksen on suunniteltu toteutuvan tiheään asutun kaupunkialueen herkän meri- ja merenranta-alueen välittömässä läheisyydessä.

Lupamääräyksissä ei myöskään ole asetettu melu- tai pölytarkkailua edes varovaisuus- tai selvilläolovaatimuksen perusteella.

Meluselvitys on epäuskottava täyttöjen edellyttämien kuljetusten määrän ja sen osalta, että suuri osa täytöistä tuotaisiin vesiteitse. Todennäköisesti täytöt tehdään lähinnä kuorma-autoilla, joiden aiheuttamaa melua ei ole laskettu ja arvioitu asianmukaisesti.

Pitkäaikaisen melun on todettu aiheuttavan muun muassa sydänsairauksia, stressiä, unihäiriöitä ja päänsärkyä. Luvassa ei ole asetettu selkeitä ja kohtuullisia raja-aikoja päivittäiselle melulle. Täyttöjä voisi päivittäin tarpeen vaatiessa tehdä niinkin myöhään kuin kello 22. Ottaen huomioon täyttöjen suuren määrän on todennäköistä, että lähiseudun asukkaille ja luonnolle aiheutuu koko valveillaoloajan kestävä melurasitusta määräämättömän pitkän ajan, mitä ei voida pitää vähäisenä haittana.

Asiaa ei ole selvitetty riittävästi ja tasapuolisesti. Toisin kuin hakemuksessa ja lupapäätöksessä esitetään, laajojen täyttöalueiden kivimassojen läjityksen, siirtelyn ja kivisten rantarakenteiden teosta ja paalutuksesta on odotettavissa vuosikausiksi kovaa melua, joka kuuluu erityisesti alueen vieressä olevalle yhtiön alueelle ja asukkaiden koteihin, muulle lähialueelle ja kauas merialueelle häiritsevänä iskevänä kolinana. Kun hanke on mitoitukseltaan suuri ja kestää vuosikausia, melua ei voida pitää tavanomaisena ja yleensä varsin lyhytkestoisena maanrakennusmeluna. Luvassa ei ole juurikaan asetettu rajoja, seurantaa tai ehtoja melun synnyttämiseksi. Aikarajat on osin jätetty hakijan harkintaan.

Ympäristömeluselvityksessä melua on pääosin arvioitu aiheutuvan lähimmälle asuintalolle sekä Vaskiniemeen ja verrattu tätä Länsiväylän aiheuttamaan meluun. Kyseinen asuintalo on Länsiväylän vieressä ja Länsiväylän aiheuttama melu on sille huomattavan suuri ja siten hakemuksen maanrakennuksesta aiheutuvan melun suhteellinen taso on saatu näyttämään pieneltä. Kuitenkin maanrakennuksen melua kantautuu veden yli myös kaikkiin muihin läheisiin taloihin, joihin ei juurikaan Länsiväylän melua kantaudu. Maanrakennusta on suunniteltu tehtävän laajalla alueella osin paljon lähempänä monia asuintaloja kuin mitä Länsiväylä on. Veden yli ääni voi kantautua hyvinkin pitkiä matkoja juurikaan vaimentumatta. Meluarvioinnissa melutasoa olisi tullut arvioida muihinkin kuin Länsiväylän vieressä oleviin taloihin. Esimerkiksi yhtiön asunnot ovat lähimmillään noin 250 metrin päässä täytöistä, joista melu pääsee suoraan kantautumaan asuntoihin, mutta Länsiväylältä melua kantautuu yli 700 metrin päästä.

Meluarvioinnissa on käytetty keskiäänitasoja, joiden suuruuteen vaikuttaa merkittävästi arvioitu yksittäisten melutapahtumien lukumäärä, joka on arvioitu ympäristömeluselvityksessä alakanttiin. Keskiäänitason käyttö ei kuvaa uskottavasti louheen käsittelyn aiheuttamaa iskevää kolinaa. Aistinvaraiset havainnot Jätkäsaaren louheen käsittelyn aiheuttamasta laajasti kuultavissa olevasta häiritsevästä melusta eivät tue käsitystä melun haittomuudesta. Jatkuvat yksittäiset kovat häiriöäänit aiheuttavat merkittävästi enemmän haittaa kuin niistä laskettu keskiäänitaso. Esimerkiksi

nukkuminen ja työskentely on tyypillisesti vaikeaa, jos melu on jatkuvia yksittäisiä äänitapahtumia riippumatta, mikä on niistä laskettu keskimääräinen äänitaso.

Myöskään havainnot pölyn leviämisestä Jätkäsaarella eivät tue käsitystä hankkeesta aiheutuvan pölyn haitattomuudesta. Ainoa luvan konkreettinen toimenpide pölyhaittojen ehkäisemiseksi on massojen kastelu tarvittaessa. Kuitenkaan luvassa ei ole spesifioitu, kuka määrittää ja miten tämän tarpeen. Lisäksi on epärealistista odottaa massojen kastelulla voitavan poistaa näin suuren alueen hankkeesta aiheutuva pöly kattavasti.

Melun ja pölyn haittavaikutusten riskit kohdistuvat ympäristön lisäksi yhtiön asukkaisiin sekä suureen joukkoon muita asukkaita Lauttasaarella, Hanasaarella ja avoimen merialueen vuoksi laajalla alueella Helsingissä ja Espoossa. Asunto-osakeyhtiön ilmanvaihto on järjestetty rakoventtiileillä ja tuuletusikkunoilla, minkä vuoksi pöly kulkeutuu asuntoihin sisään. Myös melu kulkeutuu tästä rakenteesta johtuen asuntoihin sisään. Monet yhtiön asukkaat tekevät etätöitä kotonaan. Etätöitä tekevillä asukkailla on jo kokemusta länsimetron ja Koivusaaren metroaseman rakennustöiden aiheuttamista melu- ja pölyhaitoista. Valituksenalaiset työt olisivat laajuudeltaan ja kestoltaan moninkertaisia alueeseen vaikuttaneeseen länsimetron rakennustyöhön nähden. Vähintään 3 000 Lauttasaaren asukasta asuu suunnitellun vesirakentamisen melu- ja pölyhaittojen vaikutusalueella.

Viimeiset tutkimustulokset osoittavat lähiluonnon merkittävät terveyshyödyt. Koivusaaren rakentaminen hävittää laajasti nykyisiä luonnontilaisia alueita, mikä heikentää luonnon monimuotoisuutta. Näitä vaikutuksia ja hankkeen vaikutusta hiilineutraalisuuteen ei ole arvioitu.

Hankkeen hyödyt eivät ole niin merkittäviä, että ne oikeuttaisivat luonnolle ja lähiasukkaille aiheutuvat haitat. Koivusaaren rakentaminen ei edellyttäisi näin ekstensiivisiä merentäyttöjä, vaan sama rakennuspinta-ala olisi mahdollista saavuttaa korkeammilla rakennuksilla ilman merentäyttöjä tai huomattavasti pienemmillä täytöillä.

Lupapäätöksessä esitetty maininta, että täytöt mahdollistavat maakuntakaavassa olevan rantareitin rakentamisen, on perusteeton. Hankealueella on jo nyt väljät ulkoilu- ja pyöräilyreitit molemmin puolin Länsiväylää ja niitä voidaan parantaa ilman meritäyttöjä.

Kaavaratkaisussa asutukselle aiheutuvia haittoja ei ole selvitetty toisin kuin lupahakemuksessa on esitetty. Vaikka hankkeen vaikutusten arviointi on puutteellinen, jo nyt on osoitettu, että hanke on vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin vastainen, sillä se aiheuttaa huomattavia, pysyviä vahingollisia muutoksia luonnon olosuhteissa ja vesiluonnossa ja sen toiminnassa.

11. Asunto Oy Helsingin Katajajarjunranta

Yhtiö on vaatinut aluehallintoviraston päätösten kumoamista ja toissijaisesti asian palauttamista uuteen käsittelyyn, jossa toiminnan vaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisesti. Mikäli ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei kuitenkaan suoriteta, toiminnan vaikutukset toimenpidealueeseen rajautuvien taloyhtiöiden asukkaiden terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä maisema- ja virkistysarvoon on arvioitava asianmukaisella tavalla. Melutaso ja pölyn kantautuminen sisälle asuinkiinteistöihin on selvitettävä eri sääolosuhteissa.

Ellei asiaa palauteta uuteen valmisteluun, hallinto-oikeuden on muutettava valituksenalaisen vesilain mukaisen päätöksen lupamääräystä 36 niin, että hakemuksen mukaisille ruoppauksille ei tule myöntää lupaa ennen kuin rakentamista edellyttävä asemakaava on lainvoimainen. Hallinto-oikeuden on asetettava lupamääräykset melun ja pölyn haittojen vähentämiseksi sekä seurannalle. Lisäksi on osoitettava, miten rajojen ylittyessä reagoidaan, haitat minimoidaan ja asiasta viestitään lähiasukkaille. Pääsy työmaalle on estettävä päivittäisten työaikojen kello 7–18 ulkopuolella sekä rajoitettava ruoppaukset ja meritäytöt hankealueella siten, että toiminta on sallittua vain arkisin kello 7–17. Myös vesiluvulle on määritettävä voimassaoloaika ja ympäristöluvan voimassaoloaika on lyhennettävä enintään kolmeen vuoteen. Toiminta on estettävä tärkeillä lintujen pesimäalueilla pesintäaikaan sekä kalojen kutuaikaan huhtikuun alusta kesäkuun loppuun. Meritäytöissä ei saa sallia pilaantuneiden maiden käyttämistä.

Perustelut

Lupapäätös sisältää niin suoria kuin välillisiä toimenpiteitä, joista aiheutuu kestävästi haittaa liittyen taloyhtiön asumiseen, paikalliseen biodiversiteettiin, asukkaiden terveyteen ja alueen virkistysarvoon. Hankkeen toimenpiteet kohdistuvat noin 100 metrin päähän yhtiön asuinkiinteistöistä. Yleiset työmaajärjestelyt alentavat merkittävästi kiinteistön asumisviihtyvyyttä ja muuttavat negatiivisesti nykyisiä elinolosuhteita esimerkiksi melun, lian ja pölyn muodossa. Kun huomioidaan myös Koivusaaren kiinteistöjen suunniteltu rakentaminen, pitkittyy haitta kestävästi jopa 15 vuoden ajalle. Yhtiön kiinteistöjen sekä vesialueiden sijainti ruoppausaluetta vastapäätä on ongelmallinen ja ruoppaus sekä täyttötoiminta turmelevat vesialueen, eikä vesialueella ole asukkaille käyttö-, maisema- tai virkistysarvoa jopa seuraavaan 10–15 vuoteen.

12. [REDACTED] kuolinpesä

Valittaja on vaatinut ensisijaisesti vesilain mukaista lupaa koskevan aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksen 39 muuttamista siten, että hanke pitää aloittaa viimeistään kolmen vuoden kuluessa ja toteuttaa olennaisilta osin kuuden vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Toissijaisesti valittaja on vaatinut hankkeen toteuttamisajan lyhentämistä niin, että vaikutukset läheisille kiinteistöille, ympäristölle ja asutukselle pienenevät.

Valittaja on vaatinut ympäristölupaa koskevan aluehallintoviraston päätöksen muuttamista siten, että ympäristöluvan voimassaoloaika muutetaan vastaamaan vesilain mukaisen luvan voimassaoloaika.

Perustelut

Suunniteltu vesitaloushanke voi aiheuttaa merkittäviä ja pitkäaikaisia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa sekä Länsiväylän pohjois- että eteläpuolella. Valituksen liitteenä on Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry:n 8.4.2019 päivätty lupavirastolle antama muistutus, jossa on vaadittu vesilain mukaisen luvan ja ympäristöluvan lupamääräysten tarkkaa määrittelyä ja mahdollisten lupien voimassaoloajan rajaamista enintään kolmeksi vuodeksi. Vesilain mukaista lupaa koskevassa aluehallintoviraston päätöksessä ei ole perusteltu eikä otettu kantaa toteuttamisaikaan. Lupapäätöksestä ei riittävästi selviä, minkä vuoksi pitkä toteuttamisaika on välttämätön, erityisesti ympäristön turvaamisen kannalta. Toimenpiteet, kuten suojaverhon käyttö ja monimuotoisuuden lisääminen, eivät ole suhteessa siihen haittaan, joka syntyisi, jos hanke kestäisi jopa kaksi kertaa suunniteltua kauemmin. Vesilain 7 §:n vahinkojen minimointia koskevan periaatteen mukaan lyhyempi aikataulu olisi perusteltu.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessä KHO:2019:172 kalatien rakentamiselle oli asetettu määräaika. Myös käsillä olevassa asiassa vesitalousluvan toteuttamisaikataulun tulee perustua realistiseen etukäteisarviointiin, jossa hankkeen koko otetaan huomioon, eikä hanke saa kestää 10 vuotta, mihin lupa antaa mahdollisuuden. Hankkeen toimeenpanon pitkittyessä ympäristö ei ehdi korjautua toimenpiteiden välillä, ja väestö altistuu suhteettoman pitkäksi ajaksi huonolle merivedelle, melulle ja pölylle. Myös ruovikon leviäminen Koivusaaren itäpuolella puoltaa töiden saattamista loppuun mahdollisimman pian ennen kuin uudet rakennukset valmistuvat.

Koska hanke on luvanvarainen, luvan hakijalta voidaan edellyttää haittojen vähentämisen suunnittelua huolellisesti pitkälle ajalle eikä vain vuorokauden eri aikoina. Rakentamistoimet tulee suorittaa tehokkaasti ja keskitetysti tiukassa aikataulussa. On kohtuutonta, että ympäröivä asutus joutuu perusteetta kärsimään vesitalousluvasta johtuvista haitoista 10 vuotta.

Valittaja on perustellut vesitalousluvan ja ympäristöluvan samaa toteuttamisaikaa sillä, että jätemateriaalien hyödyntäminen on sidoksissa vesitaloushankkeen suorittamiseen.

13. XXXXXXXXXX

Valittajat ovat vaatineet ensisijaisesti, että aluehallintoviraston päätökset kumotaan. Toissijaisesti he ovat vaatineet, että asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi niin, että hankkeen vaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten

arviointimenettelystä annetun lain (YVA) mukaisesti. Mikäli ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei tehdä, toiminnan vaikutukset erityisesti lähiasutukselle ja hanke- ja haitta-alueen eliölajistolle on arvioitava uudestaan ottaen huomioon ympäristöministeriön 8.3.2019 julkistama Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimus. Melun ja pölyn leviäminen on selvitettävä paremmin ja hajuhaitat on selvitettävä. Ennen lupaharkintaa olosuhteiden toteamiseksi lupaviranomaisen on tehtävä tarkastus, johon kaikki asianosaiset kutsutaan.

Ellei asiaa palauteta uuteen käsittelyyn, hallinto-oikeuden on muutettava vesilain mukaisen päätöksen lupamääräystä 36 niin, että hakemuksen mukaisille ruoppauksille ei tule myöntää lupaa ennen kuin rakentamista edellyttävä asemakaava on lainvoimainen. Hallinto-oikeuden on asetettava lupamääräykset melun ja pölyn haittojen vähentämiseksi ja tarkkailulle, muutettava kaikki lupamääräykset ehdottomiksi ja niiden mahdollistamat poikkeustilanteet on rajattava tarkasti erityisesti jäljempänä esitettyjen kohtien osalta, hankealueelta tuotavien tai sinne vietävien massojen ja louheiden maa- ja vesikuljetukset on kuvattava yksityiskohtaisesti ja kuljetusten vaikutukset asukkaille ja ympäristölle on selvitettävä perusteellisemmin ja pääsy työmaalle on estettävä päivittäisten työaikojen ulkopuolella sen varmistamiseksi, että louhetta ei tuoda luvassa sallittujen aikojen ulkopuolella. Lisäksi hallinto-oikeuden on vaadittava, että päätöksessä myöhemmin määriteltäväksi jätetyt työmenetelmät kuvataan ja niille annetaan tarvittavat lupamääräykset sekä pilaantuneita maita käytetään meritäytöissä vain lainsäädännön tiukimpien vaatimusten mukaisesti. Hallinto-oikeuden on määritettävä vesilain mukaiselle luvalla voimassaoloaika ja ympäristöluvan voimassaoloaika on lyhennettävä enintään kuuteen vuoteen. Ruoppaukset ja meritäytöt on sallittava vain arkisin kello 7–18. Toiminta tärkeillä lintu- ja lepakkolajien vaikutusalueilla on estettävä pesintäaikaan ja kalojen kutuaikaan huhtikuun alusta kesäkuun loppuun.

Lupamääräyksessä 21 on edellytettävä, että täyttömateriaalien pölyäminen on estettävä kastelemalla alueelle tuotavat ja alueella käsiteltävät massat ja myös täyttöalueiden pölyäminen on estettävä kastelemalla. Mikäli tästä huolimatta asutukseen leviää tai uhkaa levitä pölyä, työt on keskeytettävä välittömästi ja ryhdyttävä toimenpiteisiin pölyämisen estämiseksi.

Päätökseen on lisättävä seuraava uusi lupamääräys: Täyttömateriaalien käsittelystä ei saa aiheutua sellaista melua, joka on torjuttavissa vähän melua tuottavalla työkalustolla ja/tai työmenetelmillä.

Perustelut

Lupamenettelyssä ei ole noudatettu vesilain 10 luvun 11 §:n vaatimusta tiedon antamisesta erikseen niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Asianosaisiksi katsottujen alueellinen rajausta on ollut liian suppea, koska esimerkiksi valittajien asuinkiinteistön asukkaita tai taloyhtiön hallitusta ei ole kuultu tai informoitu asiasta, vaikka kiinteistö sijaitsee Koivusaaren välittömässä läheisyydessä ja alueen rakentamisesta aiheutuu kiinteistön asukkaille välitöntä ja pitkäaikaista haittaa.

Valtava pitkäkestoinen hanke muuttaa ympäristöä pysyvästi. Luparatkaisua harkittaessa on otettava huomioon hankkeen meritäyttöjen valtava koko ja pitkä aika. Luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty. Hankkeen ruoppaukset ja meritäytöt aiheuttavat laajoja ja peruuttamattomia haittoja sekä luonnolle ja eliöistölle että nykyiselle rakennetulle ympäristölle ja asutukselle. Pitkäaikaisen rakentamistyön aikana merialueen tila huononee ja toiminnasta aiheutuu melua ja pölypäästöjä. Haittoja ei voida pitää vähäisinä, kuten luvan hakija esittää. Aluehallintoviraston päättämät lupamääräykset hankkeen haittojen estämiseksi eivät ole riittäviä. Hakemuksessa todetaan, että asutukselle aiheutuvat vaikutukset on selvitetty kaavaratkaisussa. Tosiasiassa näin ei kuitenkaan ole tehty.

Lupaviranomainen on pysynyt melun ja pölyn haittattomuudessa niin kuin hakemuksessa on kerrottu ja todennut, että hankkeesta syntyy tavanomaista maarakennuksessa syntyvää melua. Lupamääräyksissä ei ole asetettu melu- tai pölytarkkailua edes varovaisuus- ja selvilläolovaatimuksen perusteella. Lupaviranomaisen päätös on virheellinen, sillä suunnitellusta laajojen täyttöalueiden kivimassojen läjityksen, siirtelyn ja kivisten rantarakenteiden teosta ja paalutuksesta on odotettavissa vuosikausiksi kovaa melua. Melua ei voida pitää tavanomaisena ja yleensä varsin lyhytkestoisena maanrakennusmeluna. Keskiäänitason käyttö ei ole uskottava louheen käsittelyn aiheuttaman iskevän kolinan kuvaaja. Aistinvaraiset havainnot Jätkäsaaren louheen käsittelyn aiheuttamasta laajasti kuultavissa olevasta, häiritsevästä melusta eivät tue käsitystä melun haittattomuudesta.

Vastaavat havainnot pölyn leviämisestä Jätkäsaarella eivät tue luparatkaisun käsitystä hankkeesta aiheutuvan pölyn haittattomuudesta. Ainoa konkreettinen toimenpide pölyhaittojen ehkäisemiseksi on massojen kastelu tarvittaessa. Massojen kastelulla ei voida poistaa näin suuren hankealueen pölyä kattavasti. Melun ja pölyn haittavaikutusten riskit kohdistuvat ympäristön lisäksi suureen joukkoon asukkaita Lauttasaarella, Hanasaarella ja avoimen merialueen vuoksi laajalla alueella Helsingissä ja Espoossa.

Luparatkaisussa esitetty intressivertailu ei osoita, että hankkeesta olisi hyötyä siinä määrin, että lupa on tarpeen antaa. Vaikka hankkeen vaikutusten arviointi on puutteellinen, jo nyt on osoitettu, että hanke on vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin vastainen, sillä se aiheuttaa huomattavia, pysyviä vahingollisia muutoksia luonnonsuhteissa ja vesiluonnossa ja sen toiminnassa. Lisäksi hanke huonontaa suuresti lähialueen asutusoloja. Vähintään 3 000 Lauttasaaren asukasta asuu suunnitellun vesirakentamisen melu- ja pölyhaittojen vaikutusalueella. Viimeiset tutkimustulokset osoittavat lähiluonnon merkittävät terveyshyödyt. Koivusaaren rakentaminen hävittää laajasti nykyisiä luonnontilaisia alueita, mikä heikentää luonnon monimuotoisuutta. Näitä vaikutuksia ja hankkeen vaikutusta hiilineutraalisuuteen ei ole arvioitu.

Luparatkaisun maininta siitä, että täytöt mahdollistavat maakuntakaavassa olevan rantareitin rakentamisen, on perusteeton. Ulkoilu- ja pyöräreitti on jo olemassa, ja sitä voidaan parantaa ilman meritäyttöjä.

14. Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 12 A, Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 12 B ja Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 18 A

Yhtiöt ovat vaatineet ensisijaisesti, että aluehallintoviraston päätökset kumotaan. Toissijaisesti yhtiöt ovat vaatineet, että asiat palautetaan uudelleen käsittelyyn ja että lupahakemuksen mukaisten toimintojen vaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisesti. Mikäli ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei tehdä, toiminnan vaikutukset erityisesti lähiasutukselle ja hanke- ja haitta-alueen eliölajistolle on arvioitava uudestaan ottaen huomioon ympäristöministeriön 8.3.2019 julkistama Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimus. Melun ja pölyn leviäminen on selvitettävä paremmin ja hajuhaivat on selvitettävä. Ennen lupaharkintaa lupaviranomaisen on olosuhteiden toteamiseksi suoritettava tarkastus, johon kutsutaan kaikki asianosaiset.

Ellei asiaa palauteta uuteen käsittelyyn, hallinto-oikeuden on muutettava aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 36 siten, että mitään toimenpiteitä ei saa suorittaa ennen kuin luvan tarkoittamaa rakentamista edellyttävä asemakaava on lainvoimainen. Hallinto-oikeuden on asetettava lupamääräykset melun ja pölyn haittojen vähentämiseksi ja tarkkailulle, muutettava kaikki lupamääräykset ehdottomiksi ja niiden mahdollistamat poikkeustilanteet on rajattava tarkasti, määritettävä vesilain mukaiselle luvalla voimassaoloaika ja lyhennettävä ympäristöluvan voimassaoloaika enintään kolmeen vuoteen. Pääsy työmaalle on estettävä päivittäisten työaikojen (klo 7–18) ulkopuolella ja rajoitettava ruoppaukset ja meritäytöt hankealueella siten, että toiminta on sallittua vain arkisin klo 7–17. Toiminta on estettävä tärkeillä lintu- ja lepakkolajien vaikutusalueilla pesintäaikaan ja kalojen kutuaikaan huhtikuun alusta kesäkuun loppuun. Pilaantuneita maita saa käyttää meritäytöissä vain lainsäädännön tiukimpien vaatimusten mukaisesti.

Perustelut

Yhtiöt sijaitsevat Koivusaaren välittömässä läheisyydessä Katajajarjussa. Ruoppaukset, merialueen täytöt ja muut työmaajärjestelyt vaikuttavat yhtiöiden asukkaiden terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen monen vuoden ajan. Talonrakennustyöt pitkittävät lisäksi asemakaava-alueen tuntumassa asuvien elinoloihin vaikuttavia haittoja noin 10 vuotta. Asunto-osakeyhtiöt kuuluvat hankkeen haittojen vaikutusalueeseen. Rakennusten ilmanvaihto tapahtuu korvausilmaventtiilein, joista suurin osa on rakennettavalle alueelle päin.

Luparatkaisua harkittaessa on otettava huomioon hankkeen meritäyttäjien valtava koko ja pitkä kesto. Hanke on maisemallisesti tuhoisa ja Helsingin kaupungin imagon vastainen. Toimenpiteet aiheuttavat huomattavaa vahinkoa luonnonolosuhteissa tai vesistössä ja huonontavat suuresti asumisviihtyvyyttä. Koivusaaren kaltaista meren täyttöä toisen asutuksen eteen ja merenselän keskelle ei ole Helsingissä aiemmin tehty. Vastaavista suunnitelmista rakentaa rantatalojen eteen on asukkaiden vastustuksen vuoksi luovuttu. Siksi maisemavaikutusten arviointi on tärkeää ja hakija tulee velvoittaa laatimaan laaja-alainen Helsingin merialueen ominaispiirteisiin paneutuva maisema-

analyysi, jotta vastaavat toimenpiteet eivät tulevaisuudessa turmelisi kaupungin omintakeista merellistä luonnetta. Lupamääräyksissä ei ole asetettu melu- tai pölytarkkailua eivätkä toimenpiteet haittojen ehkäisemiseksi ole riittäviä.

Luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty eivätkä lupamääräykset ole riittäviä hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi. Hanke aiheuttaa laajoja ja peruuttamattomia haittoja sekä luonnolle ja eliöstölle että rakennetulle ympäristölle ja lähialueen asutukselle. Veden laatu muuttuu ja toiminnasta aiheutuu melu- ja pölypäästöjä. Haittoja ei voida pitää vähäisinä, kuten luvan hakija on esittänyt.

Hakemuksen mukaan asutukselle aiheutuvat vaikutukset on selvitty kaavoituksen yhteydessä. Tosiasiassa näin ei ole tehty. Lupaviranomainen on pysynyt hakemuksessa kuvatun mukaisesti melun haitattomuudessa ja todennut, että hankkeessa syntyy tavanomaisessa maanrakennuksessa syntyvää melua. Koivusaaren laajojen täyttöalueiden kivimassojen läjityksen, siirtelyn ja kivisten rantarakenteiden teosta ja paalutuksesta on odotettavissa vuosiksi suurta melua. Melua ei voida pitää tavanomaisena maanrakennusmeluna. Melun ja pölyn vaikutukset kohdistuvat ympäristön lisäksi suureen joukkoon asukkaita Lauttasaassa ja varsinkin sen länsirannalla, Hanasaassa ja avoimen merialueen vuoksi laajalla alueella Helsingissä ja Espoossa.

Intressivertailu ei osoita, että hankkeesta olisi hyötyä siinä määrin, että lupa olisi tarpeen antaa. Vaikka hankkeen vaikutusten arviointi on puutteellinen, jo nyt on osoitettu, että hanke aiheuttaa huomattavia pysyviä vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa ja vesiluonnossa ja sen toiminnassa. Hanke myös huonontaa suuresti lähialueen asumisoloja. Vähintään 3 000 Lauttasaaren asukasta asuu hankkeen melu- ja pölyhaittojen vaikutusalueella.

Alueella on selvitetty tarkasti hankkeen vaikutuksia lintuihin, eri kalalajeihin, kutualueisiin, eritoten lepakoihin, virtausolosuhteisiin, tulevien asukkaiden luonto-olosuhteisiin ja niin edelleen. Myös paikallisväestöön kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää.

15. Asunto Oy Kaakkurinkuja 5

Yhtiön on katsottava vaatineen aluehallintoviraston päätösten kumoamista ja lupahakemusten hylkäämistä. Lisäksi yhtiö on vaatinut, että hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lain mukaisesti.

Mikäli luvat kuitenkin pysytetään aluehallintoviraston päätösten lupamääräyksiä on tarkennettava seuraavasti: ”Töiden suorittaminen” -osiossa on veden samentumisen johdosta asennettavan suojaverhon lisäksi estettävä kelluvan muoviroskan ajelehtiminen ympäröiville rannoille. Samassa osiossa määritellyjä työaikoja on tarkennettava siten, että louhetäyttöjä tai ruoppauksia ei saa suorittaa kello 17 jälkeen. Aallonmurtajien, laiturien ja rantarakenteiden purkamista koskevaa lupamääräystä 5 on muutettava niin, että se ei voi koskea

kaava-alueella tai sen lähellä sijaitsevia, mutta Lauttasaaren puoleisia laitureita. Kaakkurikujan laituriyhdistyksen laiturit on kyseisellä alueella, samoin saunaseuran laiturit. Melua koskevia lupamääräyksiä on muutettava siten, että työmaa ei saa aiheuttaa melua kello 17 jälkeen. Melutason tarkkailusta ja valvonnasta työn kuluessa ja mahdollisuudesta puuttua ruoppauskaluston laatuun on annettava lupamääräys. Kaupunki on velvoitettava täyttötoimenpiteiden ympärivuorokautiseen valvontaan ja täyttöalueen sulkemiseen aitauksilla ja lukollisilla porteilla. Urakoitsijoilta on estettävä paikalle tulo muina kuin sallittuina aikoina.

Mitään toimenpiteitä ei saa suorittaa ennen asemakaavan lainvoimaisuutta.

Perustelut

Koivusaarella ja sitä ympäröivällä vesialueella suoritettavat toimenpiteet tulevat sekä näkymään että kuulumaan yhtiön tontille ja sen käyttämälle ranta-alueelle. Yhtiöllä ja sen naapurien asukkailla on yhteinen laituriyhdistys, jonka ylläpitämää laituria käytetään sekä vene- että uimalaiturina. Taloyhtiön asukkaita ja osakkaita on Suomen Saunaseura ry:n jäseninä. Saunaseuran saunatalo terasseineen ja piha-alueineen on suoraan Koivusaaren toimenpidealuetta vastapäätä, vain vähän vesialueen takana. Saunat aukeavat maanantaista perjantaihin kello 13. Lupapäätöksessä esitetyt toimenpiteet vaikuttavat pitkäaikaisesti seuran saunojen olosuhteisiin ja näkymään, uimaveden kelvollisuuteen ja äänimaailman laatuun.

Ruoppaukset, merialueen täytöt ja muut työmaajärjestelyt vaikuttavat yhtiön asukkaiden hyvinvointiin, elinoloihin ja viihtyvyyteen monen vuoden ajan. Talonrakennustyömaat tulevat lisäksi pitkittämään asemakaava-alueen tuntumassa asuville koituvia haittoja arviolta 10 vuotta.

Koivusaaren täyttöalueiden kaltaista meren täyttöä näin lähelle olemassa olevaa asutusta ja keskelle merenselkää ei Helsingissä ole aiemmin tehty. Maisemavaikutusten arviointi on tässä tapauksessa poikkeuksellisen tärkeää. Ennen vastaavanlaista meritäyttöjen käyttöä on tarpeen velvoittaa hakija laatimaan laaja-alainen Helsingin merialueen ominaispiirteisiin paneutuva maisema-analyysi, jotta toimenpiteet eivät turmelisi kaupungille omintakeista merellistä luonnetta. Toimenpiteet ja vesialueiden luonteen muuttaminen tällaisella alueella ovat perusteltuja vain asianmukaisen maisemallisen arvioinnin jälkeen.

Yhtiö on kiistänyt lupapäätöksessä esitetyn käsityksen melun vähäisyydestä, joka perustuu siihen, että läheisyydessä asuvat lienevät tottuneet meluun ja työmaasta aiheutuvat melut hukkuvat Länsiväylän liikenteen taustameluun. Tällainen käsitys ei perustu selvityksiin. Länsiväylän liikenteen melu on tasaista huminaa, ja pääosin lounaasta puhaltavat tuulet häivyttävät sen kohti Laajalahtea. Kaivurien metallinen kirs kunta, louheen kolina ja raskaiden työmaa-autojen vaihteleva meteli poikkeavat taustahuminasta. Ruoppauskaluston laatuun puuttamalla tulee voida torjua mahdollisimman suuren ja tehokkaan eli samalla äänekkäimmän kaluston käyttöä.

Koivusaaren melut ja pienhiukkaset vaikuttavat oleellisesti asukkaiden elinoloihin ja terveyteen. Lauttasaaren rakennuskanta Koivusaaren työmaan itäpuolella on pääosin rakennettu aikana, jolloin rakennuksia ei ole koneellisesti ilmastoitu, vaan korvausilma huoneistoihin tulee pääsääntöisesti raollaan olevan ikkunan kautta. Valtioneuvoston päätöstä melutason ohjearvoista on Suomessa noudatettava myös Koivusaaren rakentamisessa eivätkä uudet toiminnat saa ainakaan huonontaa nykytilannetta. Haitat tulevat olemaan pitkäaikaisia.

Intressivertailuun liittyen ei taloyhtiön mielipidettä ole kysytty. Hankkeesta on yhtiölle vain menetyksiä.

Hankkeen vaikutuksia lintuihin, eri kalalajeihin, kutualueisiin, eritoten lepakoihin, virtausolosuhteisiin ja tulevien asukkaiden luonto-olosuhteisiin ja niin edelleen on selvitetty hyvin tarkasti. Työn toteuttamisajankohdan osalta pyritään siihen, että töistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa toimenpidealueen läheisyydessä pesiville linnuille ja kalojen kudulle. Myös paikallinen väestö tulee ottaa huomioon.

Muun muassa Helsingin käytetyin melontareitti on jätetty huomiotta. Kyseisestä reitistä osa on tunneli Länsiväylän ali. Sen varassa on myös Länsiväylän pohjoispuoleinen venesatama. Kaupungin suunnitelmat toteavat tunnelin suurimman merkityksen olevan vain veden vaihtumisessa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Suomen Saunaseura ry on toimittanut valituksen täydennyksen, jossa se on vaatinut aluehallintoviraston päätösten kumoamista tai asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi myös sillä perusteella, että vesilain mukaisessa lupapäätöksessä ei ole asetettu riittäviä ja lain edellyttämiä lupamääräyksiä, eikä korvauksia ole käsitelty lain edellyttämällä tavalla. Siinä tapauksessa, että aluehallintoviraston päätöksiä ei kumota tai asiaa palauteta aluehallintovirastolle, hallinto-oikeuden on velvoitettava luvan hakija suorittamaan mittaukset samentumisvaikutusten selvittämiseksi säännöllisesti myös Saunaseuran laiturilta ja keskeyttämään samentumista aiheuttavat ruoppaus- ja täyttötöyt, jos sameuden arvo suojaverhon ulkopuolella on mittauksen perusteella yli 15–20 NTU/FTU. Hallinto-oikeuden on määrättävä Saunaseuralle huomattavasta ja pitkäaikaisesta vesistösidonnaisesta virkistyskäyttöhaitasta maksettavat korvaukset tai vahvistettava, että korvaukset on kyseessä olevassa asiassa maksettava, ja palautettava asia tältä osin aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksista julkisella kuulutuksella asian ollessa aiemmin hallinto-oikeudessa käsiteltävänä. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Helsingin ja Espoon kaupungeissa.

Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat ja liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueille, Varsinais-Suomen ELY-keskukselle kalatalousviranomaisena, Liikenne- ja

viestintävirastolle, Väylävirastolle, Museovirastolle, Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisille, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle (HSY), Espoon kaupungille sekä Espoon kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksista. Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksista. Helsingin kaupungille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten, lausunnon, vastineiden ja ilmoitusten johdosta. Valittajille on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen annetuista lausunnosta ja vastineista.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut, että sillä ei ole lisättävää siihen, mitä valituksenalaisten päätösten ratkaisussa ja niiden perusteluissa on sanottu.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö sekä *Espoon kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomainen* ovat ilmoittaneet, että ne eivät anna vastinetta asiassa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on ilmoittanut, että sillä ei ole lausuttavaa asiassa.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineen.

Helsingin kaupungin kaavoitusviranomainen on vastineessaan todennut, että Koivusaaren asemakaavalla on ratkaistu maankäytölliset edellytykset hankkeen sijoittumiselle alueella ja että aluehallintoviraston päätöksessä asemakaava on otettu huomioon.

Museovirasto on ilmoittanut, että valitukset eivät kohdistu vedenalaisen kulttuuriperinnön asioihin, minkä vuoksi Museovirastolla ei ole tarvetta antaa vastinetta.

Helsingin kaupunki on vastineessaan esittänyt valitusten hylkäämistä ja päätösten pysyttämistä.

████████████████████ ovat antaneet vastaselityksessään todenneet muun ohella, että vuonna 2012 tehty kalastoselvitys on vanhentunut, ja se pitäisi uudistaa. Olosuhteet ovat muuttuneet muun muassa merimetsojen ja hylkeiden lisääntymisen ja kalastamisessa tapahtuneiden muutosten takia.

Suomen Saunaseura ry on antanut vastaselityksen.

████████████████████ *asiakumppaneineen* ovat antaneet vastaselityksen.

Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry on vastaselityksessään todennut muun ohella, että vuonna 2012 tehty kalastoselvitys on vanhentunut, ja se pitää uudistaa. Sen jälkeen olosuhteet ovat muuttuneet muun muassa merimetsojen ja hylkeiden lisääntymisen ja kalastamisessa tapahtuneiden muutosten takia. 28.9.2021 hyväksytyn Helsinki-Espoon kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaan Koivusaaren välittömässä läheisyydessä

on taloudellisesti merkittävien kalalajien kutualueita. Vastaselitykseen on liitetty kalastajahaastatteluihin perustuva kartta taloudellisesti merkittävien kalalajien kutualueista. Lisäksi melun vaikutukset on arvioitava perusteellisesti uudestaan varsinkin, kun jo tehty selvitys osoittaa vesirakentamisen aiheuttaman melun olevan merkittävää.

Asunto Oy Koivusaarentie 12 on antanut vastaselityksen.

██████████ *kuolinpesä* on antanut vastaselityksen, jossa se on vaatinut asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi valituksessaan esittämin perustein.

Helsingin kaupunki on 9.3.2026 toimittamallaan ja 19.3.2026 hallinto-oikeuden pyynnöstä täsmentämällään kirjelmällä peruuttanut ympäristönsuojelulain mukaisen hakemuksensa koskien jätemateriaalin käyttämistä Koivusaaren merialueen täyttämässä ja ilmoittanut luopuvansa kyseisestä hankkeesta.

Hallinto-oikeus on varannut valittajille tilaisuuden antaa lausuman Helsingin kaupungin ympäristölupahakemuksen peruutusilmoituksen ja sen täsmennyksen johdosta.

Asunto Oy Koivusaarentie 12 on antanut lausuman, jossa se on vaatinut asian palauttamista uudelleen käsiteltäväksi, vaikka YVA-menettelyä ei tehdä, naapureihin kohdistuvien vaikutusten selvittämiseksi.

██████████ *kuolinpesä ja Bostads Ab Enåsvägen 16 A Helsingfors* ovat antaneet lausuman, jossa on esitetty, ettei valittajien vaatimusta ympäristölupapäätöksen kumoamisesta ole enää tarpeen käsitellä. Lausumassa on uudistettu vaatimukset vesitalouslupapäätöksen kumoamisesta ja kalatalousmaksun korottamisesta ja todettu muun ohella, että Helsingin kaupungin luopumisella ympäristölupahakemuksista ei ole valituksessa esitettyjä haittoja vähentävää vaikutusta.

Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry on antamassaan lausumassa uudistanut ensisijaisen vaatimuksensa aluehallintoviraston päätöksen kumoamisesta vesitalouslupaa koskevilta osin. Toissijaisesti on vaadittu vesitalouslupahakemuksen palauttamista uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, että ympäristölupahakemusten perumisen johdosta muuttuneiden toimintojen vaikutuksia ei ole selvitetty, selvityksissä on puutteita, selvitykset ovat osittain vanhentuneet ja muuttuneiden luonto-olosuhteiden ja lainsäädännön takia tarvitaan uusia selvityksiä. Mikäli asiaa ei palauteta uudelleen käsiteltäväksi, lupamääräyksissä on otettava huomioon aiemmin esitetyn lisäksi lausumassa esitetyt vaatimukset ja perustelut. Yhdistys on vaatinut uusien selvitysten tekemistä koskien melua, vedenlaatua ja virtauksia, linnustoa, jätemateriaalin korvaavan täyttömateriaalin nimeämistä ja kuljetuksia sekä maalle nostettavien pilaantuneiden ruoppausmassojen käsittelyä ja kuljetusta. Vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon muuttuneita olosuhteita ja lisärakentamista Keilaniemessä.

HKL-Kesämajatyhdistys ry on lausumassaan uudistanut ensisijaisen vaatimuksensa aluehallintoviraston päätöksen kumoamisesta vesitalouslupaa koskevilta osin. Toissijaisesti on vaadittu vesitalouslupahakemuksen palauttamista uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, että ympäristölupahakemusten perumisen johdosta muuttuneiden toimintojen vaikutuksia ei ole selvitetty, selvitykset ovat osittain vanhentuneet ja muuttuneiden luonto-olosuhteiden ja lainsäädännön takia tarvitaan uusia selvityksiä. Mikäli asiaa ei palauteta uudelleen käsiteltäväksi, lupamääräyksissä on otettava huomioon aiemmin vaaditun lisäksi uusissa selvityksissä ilmenevät vaikutukset. Yhdistys on vaatinut uusien selvitysten tekemistä koskien melua, vedenlaatua ja virtauksia. Vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon muuttuneita olosuhteita ja lisärakentamista Keilaniemessä.

██████████ ovat antamassaan lausumassa esittäneet, että mikäli vesitalouslupapäätöstä ei valittajien vaatimuksen mukaisesti kumota ja hakemusta hylätä, asiassa on valittajien aiemmin esittämän lisäksi otettava huomioon muun ohella, että ympäristö- ja vaikutus selvitykset ovat osittain vanhentuneita esimerkiksi veden tilan paranemisen ja kalaston muuttumisen vuoksi. Pilaantuneiden maiden käsittelypaikasta ei ole nyt tietoa, ja niiden kuljetusten ja käsittelyn vaikutukset ovat siten arvioimatta. Lisärakentamista Keilaniemessä ei ole otettu huomioon. Valittajat ovat vaatineet, että myös veden laadusta ja virtauksista on tehtävä lisäselvityksiä.

Asunto Oy Koivusaarentie 10 on antanut lausuman, jossa on uudistettu vaatimus siitä, ettei vesitalouslupaa tulisi pysyttää.

Asunto Oy Helsingin Katajajarjunranta on lausumassaan uudistanut ensisijaisen vaatimuksensa aluehallintoviraston päätöksen kumoamisesta vesitalouslupaa koskevilta osin. Toissijaisesti on vaadittu vesitalouslupahakemuksen palauttamista uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, että ympäristölupahakemusten perumisen johdosta muuttuneiden toimintojen vaikutuksia ei ole selvitetty, selvitykset ovat osittain vanhentuneet ja muuttuneiden luonto-olosuhteiden ja lainsäädännön takia tarvitaan uusia selvityksiä. Nykylainsäädäntö edellyttää tiukempia rajoja melulle, pölylle ja tärinälle. Hakemukseen on veloitettava sisällyttämään riittävät tarkkailumääräykset. Mikäli asiaa ei palauteta uudelleen käsiteltäväksi, lupamääräyksissä on otettava huomioon aiemmin vaaditun lisäksi uusissa selvityksissä ilmenevät vaikutukset. Yhtiö on vaatinut uuden meluselvityksen tekemistä.

Asunto Oy Kaakkurinkuja 5 on antanut lausuman, jossa on uudistettu vaatimukset aluehallintoviraston päätöksen kumoamisesta vesitalouslupaa koskevilta osin tai asian palauttamisesta uudelleen käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntikuluvaatimus ja sen käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

██████████ *asiakumppaneineen* on lausumassaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa vaatinut, että Helsingin kaupunki veloitetaan korvaamaan

heidän oikeudenkäyntikulunsa laskun mukaisesti 5 013,73 euroa korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Helsingin kaupunki on vastineessaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiistänyt [REDACTED] ja tämän asiakumppanien oikeudenkäyntikulujen korvaamisvaatimuksen.

Korkein hallinto-oikeus on toimitannut Helsingin kaupungin vastineen hallinto-oikeudessa valittajina oleville tiedoksi.

Merkintä

Hallinto-oikeus on 31.3.2026 antamallaan päätöksellä nro 380/2026 kumonnut Koivusaaren kierrätyskentän toimintaa koskeneen Etelä-Suomen aluehallintoviraston 22.12.2021 antaman ympäristölupapäätöksen nro 422/2021 Helsingin kaupungin peruttua hakemuksensa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus kumoo aluehallintoviraston 16.7.2021 antaman ympäristölupapäätöksen nro 226/2021. Lausuminen asiasta tältä osin raukeaa Helsingin kaupungin peruttua hakemuksensa.
2. Hallinto-oikeus valitukset enemmälti hyläten muuttaa aluehallintoviraston 16.7.2021 antaman vesitalouslupapäätöksen nro 225/2021 lupamääräyksiä 16 ja 32. Lisäksi hallinto-oikeus ympäristölupahakemuksen perumisen johdosta muuttaa päätöksen lupamääräystä 8.

Lupamääräykset kuuluvat muutoksen jälkeen seuraavasti:

Lupamääräys 8. Täytöt saadaan tehdä louheella tai kitkamailla, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnysarvot. *[poistettu tekstiä]*

Lupamääräys 16. Työt on toteutettava arkipäivisin klo 7.00–18.00. Louhetäyttöä saa poikkeustapauksessa tehdä arkipäivisin klo 18.00–21.00 *vain 3.2.2020 päivätyn piirustuksen nro YMP 1519 6 1 mukaisilla osa-alueilla 1 ja 4.*

Lupamääräys 32. Luvan saajan on toimitettava vesialueen vaikutusten tarkkailuohjelma hyväksyttäväksi *[poistettu tekstiä]* Lupa- ja valvontavirastolle vähintään kolme kuukautta ennen töiden aloittamista. Tarkkailu on aloitettava ennen töiden aloittamista. Poikkeuksellisista tuloksista tulee heti raportoida viranomaisille.

Tarkkailuohjelman tulee sisältää ainakin seuraavat osiot:

- vedenlaadun tarkkailu
- taustatäytön alueelta merialueelle johdettavien valumavesien tarkkailu
- suojaverhon toimivuustarkkailu
- samentuman leviämisen tarkkailu suojaverhon poistamisen jälkeen
- linnustotarkkailu
- tarkkailu hankkeen vaikutuksista merenrantaniittyyn (kiintoaineen kertyminen)
- selvitys hankkeen vaikutuksista virtauksiin
- tarkkailujen raportointi

Luvan saajan on tarkkailtava veden sameutta Suomen Saunaseura ry:n laiturin välittömässä läheisyydessä, kun hankealueen 3.2.2020 päivätyn piirustuksen nro YMP 1519 6 1 mukaisella osa-alueella 2 on käynnissä vettä samentavia töitä. Tarkkailu on lisättävä Lupa- ja valvontavirastolle toimitettavaan tarkkailuohjelmaan.

Muilta osin aluehallintoviraston päätöstä ei muuteta.

3. Hallinto-oikeus hylkää [REDACTED] ja asiakumppaneiden oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Ympäristönsuojelulain mukainen lupa

Helsingin kaupunki on peruuttanut ympäristölupahakemuksensa koskien jätemateriaalin käyttämistä Koivusaaren meritäytöissä ja ilmoittanut luopuvansa kyseisestä hankkeesta. Tämän vuoksi hallinto-oikeus kumoo aluehallintoviraston antaman ympäristölupapäätöksen ja lausuminen asiasta tältä osin raukeaa.

2. Vesilain mukainen lupa

Lupamääräyksen 8 muuttaminen

Helsingin kaupunki on peruuttanut ympäristölupahakemuksensa koskien jätemateriaalin käyttämistä Koivusaaren meritäytöissä ja ilmoittanut luopuvansa kyseisestä hankkeesta, ja hallinto-oikeus on tällä päätöksellään kumonnut aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen. Hallinto-oikeus on tämän vuoksi poistanut vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksen 8 viimeisen virkkeen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vesilain 2 luvun 7 §:n mukaan vesitaloushanke on toteutettava sekä vesivaroja ja vesialueita muutoin käytettävä siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa

yleisen tai yksityisen edun loukkausta, jos hankkeen tai käytön tarkoitus voidaan saavuttaa ilman kustannusten kohtuutonta lisääntymistä kokonaiskustannuksiin ja aiheutettavaan vahingolliseen seuraukseen verrattuna.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Pykälän 2 momentin mukaan lupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos vesitaloushanke vaarantaa yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, aiheuttaa huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa taikka suuresti huonontaa paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja.

Vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on katsottava, ettei lupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää rahaa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Arvioinnissa on otettava huomioon myös, mitä tulvariskien hallinnasta annetun lain mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen tulvariskeistä ja niiden hallinnan tavoitteista hankkeen vaikutusalueella sekä toimenpiteistä, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon: 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet; 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä 3) muut hankkeeseen

osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 3 luvun 8 §:n 2 momentin mukaan toistaiseksi voimassa olevassa luvassa on määrättävä aika, jonka kuluessa vesitaloushanke on toteutettava ja toteuttamiseen ryhdyttävä. Määräaika hankkeen toteuttamiselle saa olla enintään kymmenen vuotta ja toteuttamiseen ryhtymiselle enintään neljä vuotta.

Vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin mukaan lupapäätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset: 1) hankkeesta ja sen toteuttamisesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi siten kuin 2 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään; 2) maisemoinnista ja muusta työn jälkien poistamisesta; sekä 3) vesistön ja pohjavesiesiintymän tilan säilyttämistä varten tarpeellisista toimenpiteistä ja laitteista.

Vesilain 3 luvun 11 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan luvassa on määrättävä luvanhaltija tarvittaessa tarkkailemaan hankkeen toteuttamista ja sen vaikutuksia. Pykälän 2 momentin mukaan luvanhaltija voidaan luvassa velvoittaa esittämään tarkkailusuunnitelma 1 momentissa tarkoitettun tarkkailun tarkemmasta järjestämisestä lupaviranomaisen tai sen määräämän viranomaisen hyväksyttäväksi niin ajoissa, että tarkkailu voidaan aloittaa toiminnan alkaessa tai muuna toiminnan vaikutusten kannalta tarkoituksenmukaisena ajankohtana.

Vesilain 3 luvun 14 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan jos vesitaloushankkeesta aiheutuu kalakannoille tai kalastukselle vahinkoa, hankkeesta vastaava on velvoitettava ryhtymään toimenpiteisiin vahinkojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi (*kalatalousvelvoite*) taikka määrättävä maksamaan tällaisten toimenpiteiden kohtuullisia kustannuksia vastaava maksu kalatalousviranomaiselle (*kalatalousmaksu*).

Pykälän 2 momentin mukaan kalatalousvelvoitetta, kalatalousmaksua tai näiden yhdistelmää määrättäessä on otettava huomioon hankkeen ja sen vaikutusten laatu, muut haitta-alueella toteutettavat hoitotoimenpiteet ja kalastuksen järjestely.

Pykälän 3 momentin mukaan kalatalousvelvoite voi olla kalatie, kalataloudellinen kunnostustoimenpide, istutus tai muu kalataloudellinen hoitotoimenpide taikka näiden yhdistelmä. Kalatalousvelvoitteeseen voidaan tarvittaessa sisällyttää toimenpiteiden tuloksellisuuden tarkkailu sillä vesialueella, johon hankkeen vahingollinen vaikutus ulottuu.

Vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan lupahakemuksessa on esitettävä: 1) asian ratkaisemisen kannalta riittävä selvitys hankkeen tarkoituksesta ja hankkeen vaikutuksista yleisiin etuihin, yksityisiin etuihin ja ympäristöön; 2) suunnitelma hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä; 3) arvio hankkeen tuottamista hyödyistä ja edunmenetyksistä maa- ja vesialueen rekisteriyksiköille ja niiden omistajille sekä muille asianosaisille; 4) selvitys toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Vesilain 11 luvun 7 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan lupaviranomaisen on ennen asian ratkaisemista varattava niille, joiden oikeutta, etua tai velvollisuutta asia saattaa koskea (*asianosainen*), tilaisuus tehdä muistutuksia asiasta. Pykälän 2 momentin mukaan muille kuin asianosaisille on ennen asian ratkaisua varattava tilaisuus ilmaista mielipiteensä.

Vesilain 11 luvun 10 §:n 1 momentin (257/2017) mukaan hakemuksesta on tiedotettava kuulutuksella, joka julkaistaan lupaviranomaisen ilmoitustaululla ja hankkeen vaikutusalueen kuntien ilmoitustaululla. Pykälän 3 momentin mukaan kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta.

Vesilain 11 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Vesilain 13 luvun 1 §:n 1 kohdan mukaan hankkeesta vastaava on velvollinen korvamaan tämän lain tai siihen perustuvan luvan nojalla suoritetusta tai suoritettavasta toimenpiteestä aiheutuvan edunmenetyksen tämän luvun mukaisesti, jos edunmenetyks aiheutuu luvan mukaisesta vesitaloushankkeesta.

Vesilain 13 luvun 9 §:n 1 momentin 2–6 ja 8 kohtien mukaan jollei muualla tässä laissa toisin säädetä, 1 §:ssä tarkoitettuna edunmenetyksenä korvataan: 2) kiinteän tai irtaimen omaisuuden tai sen osan muusta kuin 1 kohdassa mainitusta syystä aiheutuva menettäminen, vahingoittuminen tai huononeminen, omaisuuden käytön estyminen tai vaikeutuminen, sen tuoton vähentyminen, edellä mainituista seikoista aiheutuva arvon aleneminen sekä omistusoikeuteen perustuvan muunkin varallisuusarvoisen edun menettäminen mukaan lukien omaisuuden siirtämisestä ja toisenlaiseksi muuttamisesta koituvat kustannukset; 3) 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua edunmenetyksestä johtuva, samalle omistajalle kuuluvan muun kiinteän tai irtaimen omaisuuden käyttöarvon väheneminen tai arvon alentuminen tai rakennuksen tai muun omaisuuden siirtämisestä tai uudelleen rakentamisesta koituvat kustannukset; 4) rasite- tai nautintaoikeuden, vesivoiman käyttöoikeuden, kalastusoikeuden sekä niihin verrattavan muun erityisen oikeuden menettäminen, sen käyttämisen estyminen tai vaikeutuminen samoin kuin sellaiseen oikeuteen perustuvan muunkin varallisuusarvoisen edun menettäminen; vuokraan perustuvan oikeuden osalta kuitenkin vain siltä osin, kuin vuokralaisella ei ole oikeutta 21 §:ssä säädettyyn vuokramaksun alennukseen; 5) rakennuksen tai muun rakennelman, laitteen tai kaluston käyminen osittain tai kokonaan hyödyttömäksi 4 kohdassa tarkoitettua edunmenetyksen takia; 6) muuhun kuin omistusoikeuteen tai 4 kohdassa tarkoitettuun erityiseen oikeuteen perustuvan, edun käyttäjälle tarpeellisen veden saannin tai vesialueen tai sen rannan muun tärkeän käyttämismahdollisuuden estyminen tai huomattava vaikeutuminen; ja 8) liikkeen harjoittamisen keskeytyminen toimenpiteen kohteeksi joutuneella kiinteistöllä sekä sellaiselta kiinteistöltä muuttamisesta johtuvat kustannukset.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 29 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan seuraaviin luontotyyppeihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu: 5) merenrantaniityt.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

Valtioneuvoston vesitalousasioista antaman asetuksen 1 §:ssä säädetään lupahakemukseen sisällytettävistä perustiedoista ja 2 §:ssä hakemuksessa esitettävistä selvityksistä.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Siltä osin kuin valituksissa on vaadittu, että hankkeeseen olisi tullut soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista menettelyä, hallinto-oikeus toteaa, että valitukset on tältä osin korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 22.12.2025 nro 3013/2025 lainvoimaisesti ratkaistu.

Hankkeen sijainti ja kuvaus

Koivusaari sijaitsee Helsingin kaupungissa Lauttasaaren kaupunginosassa Espoon kaupungin rajan läheisyydessä rajautuen Helsingin edustan merialueisiin. Koivusaaren itäpuolella sijaitsee Lauttasaari ja länsipuolella Hanasaari. Länsiväylä kulkee Koivusaaren pohjoisosan läpi. Maayhteyden Koivusaareen muodostavat Länsiväylän viertä kulkevat Sotkatie ja Vaskilahdentie.

Hankealueen läheisyyteen sijoittuu useita asuinkerros- ja pientaloja, Suomen Saunaseura ry:n toiminnot ja Hanasaaren kulttuurikeskus. Hankealuetta lähin asutus sijaitsee Lauttasaaressa Vaskilahden ja Vaskilahdensalmen itärannalla. Osa valittajista omistaa Lauttasaaren pohjoisosan länsirannalla vesialueita, joilla on yksityisiä laitureita. Hankealueen ja sen lähiympäristön vesi- ja ranta-aluetta käytetään uimiseen, venesatamatoimintaan ja veneilyyn, kalastukseen ja muuhun virkistäytymiseen. Lähin EU:n uimavesidirektiivin mukainen uimaranta sijaitsee Lauttasaaressa noin 1,2 km alueesta kaakkoon. Koivusaaressa on muun muassa venesatamatoimintaa. Koivusaaren ympäristössä harjoitetaan runsaasti virkistyskalastusta.

Koivusaaren alueesta on tarkoitus tulla merellinen asuinalue, jossa on myös liikerakennuksia ja venesatamatoimintoja. Koivusaaren asemakaava mahdollistaa noin 5 000 asukkaan ja noin 3 300–4 000 työpaikan lisäyksen. Koivusaaren asemakaavan toteuttaminen edellyttää esirakentamisena vesirakentamistöitä. Hankealue kattaa lähes kokonaan Koivusaaren rannat ja saarta ympärivät vesialueet. Hankealueelta on tarkoitus ruopata pois pehmeät

sedimentit ja täyttää merialuetta hankealueen ulkopuolelta tulevilla massoilla. Suurin osa ruoppausmassoista viedään meriläjitysalueille ja meriläjityskelvottomat massat hakemuksen mukaan käsitellään maa-alueella Koivusaarella kierrätyskentällä ja sijoitetaan hankealueen ulkopuolelle. Hankkeesta on kierrätyskentän osalta luovuttu. Täyttömateriaalina käytetään louhetta ja kitkamaata. Jättemateriaalien käyttämisestä täytöissä on luovuttu. Hankkeeseen kuuluu myös nykyisten rakenteiden purkamista sekä uuden aallonmurtajan ja uusien rantarakenteiden rakentamista. Hakija on arvioinut töiden kestävän noin viisi vuotta. Valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksen 39 mukaan työt on toteutettava olennaisilta osin kymmenen vuoden kuluessa päätöksen saatua lainvoiman. Hanke on jaettu neljään osaluueeseen, jotka toteutetaan vaiheittain mahdollisimman yhtäjaksoisesti.

Hankkeen vesiliikenne muodostuu lähinnä ruoppauslautan toiminnasta sekä ruoppausmassojen ja louheiden kuljettamisesta. Työnaikaiset maakuljetukset hoidetaan Länsiväylän väliaikaisten liittymien kautta ja Koivusaaren tulevan asemakaavan mukaisten katuyhteyksien kautta.

Menettely lupaviranomaisessa

Valituksissa on esitetty, että hakemuksesta ei ole annettu erikseen tietoa kaikille asianosaisille. Lisäksi on esitetty, että aluehallintoviraston olisi tullut suorittaa olosuhteiden toteamiseksi tarkastus, johon olisi kutsuttu kaikki asianosaiset.

Hallinto-oikeus toteaa, että vesilain 11 luvun 11 § ei edellytä hakemuksen erillistä tiedoksiantoa kaikille asianosaisille, vaan ainoastaan niille, joita asia erityisesti koskee. Säännös sisältää siten harkinnanvaraa. Muiden asianosaisten osalta hakemuksen tiedoksianto perustuu vesilain 11 luvun 10 §:ssä säädettyyn. Asiakirjojen perusteella hakemuksen erillinen tiedoksianto on perustunut hakijan ilmoittamaan hankkeen vaikutusalueeseen.

Lupahakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla aluehallintovirastossa sekä Helsingin ja Espoon kaupungeissa ja asianosaisille on varattu tilaisuus muistutusten tekemiseen hakemuksen johdosta viimeistään 10.4.2019. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Hufvudstadsbladetissa 11.3.2019 ja Helsingin Sanomissa 12.3.2019.

Ottaen huomioon edellä esitetty ja hankkeen vaikutusalue hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston menettely on ollut vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ien mukaista, eikä kuulemisvirhettä voida katsoa tapahtuneen. Asiassa on 9.12.2019 suoritettu maastokäynti ja neuvottelu, johon ovat osallistuneet hakija ja aluehallintoviraston, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Helsingin ja Espoon kaupunkien edustajat. Vesilain 11 luvun 14 §:n (587/2011) mukaan lupaviranomainen tai sen palveluksessa oleva virkamies voi suorittaa asiassa hallintolain 39 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen. Säännöksen perusteella tarkastuksen toimittaminen on lupaviranomaisen harkinnassa. Aluehallintovirasto on päätöksensä perusteluissa vastauksena muistutukseen todennut, ettei se ole katsonut

vesilain 11 luvun 14 §:n mukaisen tarkastuksen olleen tarpeellinen. Hallinto-oikeus katsoo menettelyn aluehallintovirastossa asian selvittämiseksi olleen riittävää myös näiltä osin.

Edellä esitetyn perusteella asian käsittelyssä aluehallintovirastossa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä, jonka perusteella päätös olisi syytä kumota ja palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Selvitysten riittävyys

Valituksissa on esitetty, että hankkeesta aiheutuvia melu-, pöly- ja hajuvaikutuksia sekä vaikutuksia lähialueen asukkaiden terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä maisemaan, virkistyskäyttöön ja eliöstöön ei ole selvitetty riittävästi ja vaikutukset on arvioitava lupaviranomaisessa uudestaan. Vastaselityksissä ja lausumissa on esitetty, että osa selvityksistä on vanhentuneita ja että lainsäädäntö ja olosuhteet ovat muuttuneet valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen. Lisäksi on vedottu Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -tutkimukseen.

Hallinto-oikeus toteaa aluksi, että se arvioi valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuutta kyseisen päätöksen tekohetkellä. Hankealueen ja sen lähiympäristön nykytilaa, käyttöä, eliöstöä ja suojelukohteita sekä hankkeen vaikutuksia on selvitetty kattavasti useassa eri vaiheessa, kuten Koivusaaren osayleiskaavavaiheessa, Koivusaaren asemakaavan valmisteluvaiheessa sekä vesitaloushankkeen suunnittelu- ja lupavaiheessa. Hallinto-oikeus viittaa myöhemmin tässä päätöksessä lausumaansa ja katsoo, että selvitykset ovat täyttäneet vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentin mukaiset vaatimukset ja ovat siten riittävät vesitalouslupaharkintaa varten. Asiassa ei ole myöhemminkään ilmennyt mitään sellaista uutta seikkaa, jonka perusteella selvitysten riittävyttä olisi tarpeen arvioida toisin.

Kaavoitus

Koivusaaren asemakaava on saanut lainvoiman 12.5.2023, jolloin korkein hallinto-oikeus on hylännyt asemakaavaa koskeneen valituslupahakemuksen. Koska Koivusaaren asemakaava on lainvoimainen, vaatimus valituksenalaisen päätöksen muuttamisesta siten, ettei vesirakentamistöitä miltään osin saa aloittaa ennen asemakaavan lainvoimaisuutta, on hylättävä.

Asiassa on vedottu siihen, että hankkeen vaikutusalueella Lauttasaarella Vaskiniemessä alue, jolle Suomen Saunaseura ry:n toiminta sijoittuu, on 9.2.1951 voimaan tulleessa asemakaavassa ja 17.3.1968 voimaan tulleessa asemakaavan muutoksessa osoitettu puistoalueeksi (P). Lisäksi on vedottu siihen, että Lauttasaarella Länsiulapanniemessä HKL-Kesämajatyhdistys ry:n alue on 17.8.2001 voimaan tulleessa asemakaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL). Yleiskaavassa 2016 mainitut alueet on merkitty virkistys- ja viheralueiksi. Koivusaaren 24.3.2017 voimaan tulleessa

osayleiskaavassa Vaskiniemen pohjoisosassa on merkinnät virkistysalue (V) ja vesiliikenteen alue (LV).

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 42 §:n 3 momentin mukaan yleiskaava ei ole asemakaava-alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettuna asemakaavan muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 2 momentin mukaan asemakaava-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka aiheuttavat haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle. Asemakaava-alueelle ei saa myöskään sijoittaa toimintoja, jotka ovat haitallisten tai häiriöitä aiheuttavien ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista koskevien asemakaavamääräysten vastaisia.

Suomen Saunaseura ry:n sauna- ja uintitoiminta sijaitsee Länsiväylän eteläpuolella vesitaloushankkeen 3.2.2020 päivätyn piirustuksen nro YMP 1519 6 1 osa-alueen 2 välittömässä läheisyydessä alueella, jolla on voimassa asemakaava, jossa alue on osoitettu puistoalueeksi (P). HKL-Kesämajatyhdistys ry:n kesämaja-alue sijaitsee karttatarkastelun perusteella lähimmillään noin 500 m:n etäisyydellä hankealueesta. Alueilla ei ole erityisiä ympäristöhaittojen ehkäisemistä koskevia asemakaavamääräyksiä. Osayleiskaava ja yleiskaava eivät ole alueilla oikeusvaikutteisina voimassa.

Hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä oleva vesirakentamishanke toteuttaa lainvoimaisen Koivusaaren asemakaavan mukaisen uuden kaupunginosan esirakentamistyöt. Hankkeesta mahdollisesti aiheutuvat haitat kohdistuvat Suomen Saunaseura ry:n alueelle hankkeen 3.2.2020 päivätyn piirustuksen nro YMP 1519 6 1 osa-alueen 2 osalta, joka hakemuksen mukaan toteutetaan kolmen vuoden aikana. Kyseessä on kaupunkialueella sijaitseva asemakaava-alue, jolle on tavanomaista sijoittaa väliaikaisia häiriöitä aiheuttavaa rakentamistoimintaa. Helsingin kaupungin kaavoitusviranomaisen on puoltanut vesitalousluvan myöntämistä. Hallinto-oikeus viittaa myöhemmin tässä päätöksessä hankkeen vaikutuksista lausumaansa ja katsoo, että hankkeesta ei aiheudu sellaista haittaa Suomen Saunaseura ry:n kiinteistön tai HKL-Kesämajatyhdistys ry:n kiinteistöjen asemakaavassa osoitetulle käytölle, joka maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 2 momentin vastaisesti estäisi lainvoimaisen asemakaavan mukaisen vesirakentamishankkeen sijoittamisen alueelle. Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä katsoa vesilain 3 luvun 5 §:n vastaiseksi.

Vaikutukset vesialueella

Valituksissa on esitetty, että meritäytöt vaikuttavat haitallisesti virtauksiin ja virtausolosuhteisiin. Suunnitellut toimenpiteet aiheuttavat merialueen roskaantumista ja samentumista sekä heikentävät matalan ja suurelta osin suljetun merialueen tilaa. Ruoppaaminen aiheuttaa haitta-aineiden vapautumista veteen. Samentumisvaikutuksia tulisi tarkkailla myös Suomen Saunaseura ry:n laiturilta.

Hankealue sijaitsee Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella Suomenlahden sisäsaaristossa. Hankealueen eteläiset osat sijaitsevat vesimuodostumassa Suvisaaristo-Lauttasaari ja pohjoiset osat Seurasaaren vesimuodostumassa. Niiden ekologinen tila on Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosille 2016–2021 luokiteltu välttäväksi. Seurasaaren vesimuodostuman kemiallinen tila on luokiteltu hyvää huonommaksi ja Suvisaaristo-Lauttasaaren hyväksi. Ekologiseen tilaan osaltaan vaikuttava hydrologis-morfologinen muuttuneisuusluokka on Seurasaaren vesimuodostumassa huono ja Suvisaaristo-Lauttasaaren muodostumassa välttävä.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuosiksi 2022–2027 Seurasaaren vesimuodostuman ekologinen tila on luokiteltu välttäväksi ja Suvisaaristo-Lauttasaari -vesimuodostuman tyydyttäväksi. Uudenmaan rannikkovesien ympäristötavoitteeksi on asetettu hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2027 mennessä.

Vesienhoitosuunnitelmassa on otettu huomioon Koivusaaren hanke ja todettu, että vaikutukset vesimuodostumien tilaan pyritään estämään lupamääräyksillä ja vaikutukset kohdistuvat pieneen osaan vesimuodostumien pinta-alasta.

Hankealue on matalaa merialuetta syvyyden ollessa koko alueella enimmillään 5,7 m ja Länsiväylän pohjoispuolisella alueella enimmillään 3,8 m. Länsiväylän pohjoispuolinen merialue on melko sulkeutunut, ja vedenvaihtuvuus on selvästi heikompaa kuin väylän eteläpuolella. Veden virtaus Seurasaaren ja Lehtisaaren selälle tapahtuu Lauttasaaren itäpuolella sijaitsevan Lauttasaaren salmen kautta sekä Karhusaaren ja Hanasaaren välillä sijaitsevan Karhusaaren salmen kautta. Koivusaaren itäpuolella on vesiyhteys Länsiväylän ali.

Ruoppaus- ja täyttöalueet sijoittuvat Koivusaarta ympäröiville merialueille. Ruoppausalueen kokonaispinta-ala on noin 27 hehtaaria, ja vesialuetta muutetaan maa-alueeksi enintään noin 18 hehtaaria. Ruopattavien massojen kokonaismäärä on noin 340 000 m³ktr, joista noin 320 000 m³ktr on meriläjitettäviä ja noin 20 000 m³ktr meriläjityskelvottomia massoja. Koivusaaren tehtävien meritäyttöjen kokonaismäärä on 1 290 000 m³rtr, ja täytöt toteutetaan noin korkeuteen $N_{2000} + 3,3$ m. Täyttökerroksen paksuus on enintään 12 m. Täytöt tehdään pääasiassa louheesta.

Hakemuksen mukaan ruoppaus- ja täyttöalueella tehtyjen sedimenttitutkimusten perusteella merenpohjan sedimenttien pintaosat ovat hiekkaa, liejua tai savea ja pintasedimentin alapuoliset kerrokset pääasiassa savea ja silttiä. Pehmeän kerroksen paksuus on 0,5–5 m ja keskimäärin noin 1,5 m. Hankealueella on tehty useita sedimenttitutkimuksia. Sedimenttitutkimusraportin (2020) mukaan vuosien 2003–2019 aikana on otettu sedimenttinäytteitä 98 näytestä yhteensä 188 kappaletta. Tutkimusten perusteella sedimentin pintakerroksista on löytynyt paikoin ympäristöministeriön Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaisia tasolla 2 olevia normalisoituja haitta-ainepitoisuuksia. Tasolla 2 olevia pitoisuuksia on todettu kuparin ja nikkelin sekä tributyylitinan ja trifenyylitinan osalta. Kyseisiä tinayhdisteitä ei ole todettu vuoden 2003

jälkeen. Tason 2 sedimenttejä esiintyy pohjoisosan ruoppausalueella yhdellä rajatulla alueella, molempien venesatamien rantavyöhykkeessä ja ruoppausalueen lounaisosassa. Sedimenttitutkimusraportin mukaan tutkimuksissa on todettu runsaasti Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen tason 1A ja 1B haitta-ainepitoisuuksia. Näitä on todettu arseenin, elohopean, kadmiumin, kromin, kuparin, nikkelin, sinkin, polyaromaattisten hiilivetyjen yhdisteiden (PAH-yhdisteet), polykloorattujen bifenyyliden (PCB-yhdisteet), dioksiinien ja furaanien, organotinojen ja öljyhiilivetyjen osalta. Tason 1C haitta-ainepitoisuuksia on todettu yksittäisissä havaintopisteissä yksittäisissä kerroksissa kuparin, PCB-yhdisteiden 138-kongeneerin, tributyyliitin sekä dioksiinien ja furaanien osalta. Tason 1C pitoisuudet on todettu syvyydellä 0–1,2 m.

Hakemuksen mukaan ruoppauksen ja meritäytön aikana vesialue samenee, kun kiintoainesta irtoaa ruoppauksen yhteydessä merenpohjasta ja täytön yhteydessä täyttömateriaalin hienoaineksesta. Suurin osa kiintoaineesta sedimentoituu uudelleen ruoppausalueen läheisyyteen, jossa sedimentin haitta-ainepitoisuuksien on arvioitu olevan jo ennestään ruoppausaluetta vastaavia eikä niistä ole arvioitu aiheutuvan merkittävää vaikutusta. Ruoppauksen aikana veteen saattaa siirtyä vähäisiä määriä pintasedimentin kiintoaineeseen kiinnittyneitä haitta-aineita. Valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksen 11 mukaan kullekin työalueelle on ennen vesialueen samentumista aiheuttavien töiden aloittamista asennettava merenpohjasta vedenpintaan ulottuva suojaverho ja sen toimivuutta on tarkkailtava. Lupamääräyksen 17 mukaan luvan saajan on varauduttava poikkeuksellisiin tilanteisiin, kuten suojaverhon repeämiseen. Lupamääräyksen 32 mukaan toiminnan tarkkailuohjelman tulee sisältää suojaverhon toimivuustarkkailun ja poikkeuksellisista tuloksista tulee heti raportoida viranomaisille. Lupamääräyksen 6 mukaan täytöt on toteutettava reunapenkereen tai vastaavan täyttöalueen merialueesta sulkevan rakenteen taakse.

Haitta-ainepitoisuuksiltaan tason 2 sedimentit ovat Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) mukaan meriläjityskelvottomia. Hallinto-oikeus toteaa, että ohje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta se voidaan ottaa huomioon asiassa saatuna selvityksenä arvioitaessa ruoppausmassojen mereen läjittämisen edellytyksiä. Valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksen 1 mukaan ne on kuorintaruopattava ja toimitettava maa-alueelle paikkaan, jolla on voimassa oleva lupa ottaa vastaan kyseisenlaisia massoja. Valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksen 3 mukaan Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (2015) haitta-ainepitoisuudeltaan tasolla 1, 1A, 1B tai 1C olevat ruopatut ja ruoppausmassojen haitta-aineiden riskinarvion perusteella meriläjityskelpoiset pehmeät massat saadaan läjittää Lokkiluodon ja/tai Koirasaarenluotojen meriläjitysalueille Helsingin kaupungissa tai muulle meriläjitysalueelle, jolla on lainvoimainen lupa vastaanottaa kyseisenlaisia ruoppausmassoja. Hakija on 28.2.2020 toimittanut hakemuksen täydennyksenä riskinarvion, joka on koskenut 1C-tason ruoppausmassojen meriläjittämistä edellä mainituille läjitysalueille. Riskinarvion mukaan haitta-aineet ovat voimakkaasti sitoutuneet kiintoainekseen ja orgaaniseen ainekseen, joten ne vajoavat pohjaan kiintoaineen mukana eivätkä siten ole vedessä vapaana biologisesti saatavassa

muodossa. Sedimenttien sisältämien haitta-aineiden aiheuttamat kulkeutumiskorkeudet on arvioitu vähäisiksi ja sedimenttien sisältämien haitta-aineiden aiheuttamat ekologiset vaikutukset merkityksettömiksi.

Meritäyttöjen vaikutuksia vedenvaihtuvuuteen on tarkasteltu mallinnusten avulla. Virtausmallinnuksia on tehty Koivusaaren kaavoituksen tarpeisiin vuosina 2010, 2014 ja 2020, ja niissä on tarkasteltu täyttöjen vaikutuksia virtauksiin ja vedenvaihtuvuuteen Länsiväylän pohjoispuoleisilla merialueilla ja uuden maankäytön mukaisessa tilanteessa Koivusaaren ympäristössä. Vuonna 2010 Koivusaaren ja Jätkäsaaren täyttöjä on tarkasteltu yhteisvaikutuksina veden viipymään Seurasaaren-, Lehtisaaren- ja Laajalahdentalahdella. Mallinnusraportin mukaan suurimmillaan viipymät kasvoivat laskenta-aikana Seurasaarenselällä noin 2–6 % painottuen etelään, jossa vedenvaihtuvuus on nopeampaa ja vedenlaatuongelmat vähäisimpiä. Laajalahdella viipymät kasvoivat noin 1 % ja Lehtisaarenselällä hieman enemmän. Prosenttien suuruusluokkaa olevien muutosten on arvioitu olevan niin pieniä, että niitä on hankala erottaa luonnollisesta vaihtelusta. Vuonna 2014 virtausmallinnukseen tehdyn päivityksen mukaan edellä mainitut tulokset ovat olleet edelleen päteviä, koska suunnitelmiin ei ollut tullut sellaisia muutoksia, jotka olisivat vaikuttaneet Länsiväylän alittavien kanavien poikkipinta-aloihin. Mallinnusraportin mukaan Koivusaaren itäpuolella ja eteläosan kanavassa vesi vaihtuisi noin vuorokaudessa sekä venesatamassa ja uimarantalahdessa vesi vaihtuisi noin 2–4 vuorokaudessa. Länsiväylän alittava rumpu parantaisi veden vaihtuvuutta uimarantalahdessa ja venesatamaan tuleva rumpu venesatamassa vajaalla vuorokaudella. Uimarantalahdesta koilliseen suuntautuvalla rumpuvaihtoehdolla ei olisi juurikaan merkitystä vedenlaatuun. Virtausmallinnuksen laatija on 5.2.2020 antanut hakemukseen liitetyn lausunnon vuoden 2014 jälkeen tehtyjen Koivusaaren rantaviivaa koskevien suunnitelmamuutosten vaikutuksista. Lausunnon mukaan keskimääräiset viipymät alueella heikoimminkin vaihtuvissa poukamissa ja satama-altaissa ovat kaikissa simuloituissa rumpuvaihtoehdoissa muutaman päivän suuruisia ja vedenlaadun voidaan olettaa vastaavan näillä alueilla ympäröivän meren vedenlaatua.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 27 on edellytetty rakennettavaksi kaksi uutta rumpua, joista toinen alittaisi Länsiväylän ja toinen sijoittuisi Koivusaaren eteläosan venesatamaan. Lisäksi on määrätty, että olemassa olevan Länsiväylän alittavan kanavan (Koivusaaren itäpuolella) virtauksen poikkipinta-alaa ei saa pienentää. Aluehallintovirasto on päätöksensä perusteluissa katsonut, että esirakentamistyöt vaikuttavat suoraan alueen vedenvaihtuvuuteen heikentävästi ja vaikutukset ovat pysyviä, minkä vuoksi vaikutuksia on ollut tarpeen lieventää.

Hallinto-oikeus toteaa, että hankkeella on pysyviä vaikutuksia virtauksiin ja vedenvaihtuvuuteen, kun merialuetta muutetaan maa-alueeksi. Hallinto-oikeus katsoo, että asiassa saadun selvityksen perusteella hankkeen laajemmat vaikutukset vedenvaihtuvuuteen ja sitä kautta vedenlaatuun Länsiväylän pohjoispuolella jäävät kuitenkin vähäisiksi, sillä hankkeella ei pienennetä alueen vedenvaihtuvuuden kannalta oleellisten salmien poikkipinta-aloja. Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen

lupamääräys 27 on riittävä turvaamaan vedenvaihtuvuutta ja sitä kautta vedenlaatua Koivusaaren ympäristössä uuden maankäytön mukaisessa tilanteessa.

Hallinto-oikeus toteaa, että ruoppaukset ja meritäytöt aiheuttavat veden samenemista ja sedimentissä olevien haitta-aineiden ja ravinteiden vapautumista veteen. Haitta-aineet ovat pääosin sitoutuneet sedimentin kiintoaineeseen. Ottaen huomioon suojaverhon käyttämistä koskeva lupamääräys 11 ja merialueen täyttämistä koskevat lupamääräykset 6 ja 7 ja hallinto-oikeuden muuttama lupamääräys 8 sekä meriläjituskelvottomien sedimenttien ruoppausta ja massojen merikuljetuksia koskevat lupamääräykset 14 ja 15 hallinto-oikeus katsoo, että sedimentin kiintoaineen ja sen mukana kulkeutuvien haitta-aineiden leviäminen ja samenemisvaikutukset rajoittuvat pääasiassa hankealueelle tai sen osa-alueelle riippuen kulloinkin toteuttavasta työvaiheesta. Vaikutukset ovat työnaikaisia. Lisäksi hankealueen merialueen haitta-ainekuormitus vähenee, kun haitta-ainepitoiset ruoppausmassat viedään pois. Kun otetaan huomioon, että meriläjituskelvottomat ruoppausmassat on lupamääräyksen 1 mukaisesti määrätty toimittamaan maa-alueelle käsiteltäväksi ja meriläjitukseen kelpaavat ruoppausmassat on lupamääräyksen 3 mukaisesti määrätty kuljettamaan Lökkiluodon ja/tai Koirasaarenluotojen meriläjitysalueille, joilla on lainvoimaiset vesitalousluvut, tai muulle luvan saaneelle meriläjitysalueelle, hallinto-oikeus katsoo, että ruoppaamisen, puhtailla kivi- tai maa-aineksilla tehtävän meritäytön ja ruoppausmassojen meriläjitämisen vaikutukset vedenlaatuun jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi. Jättemateriaalien käyttämisestä meritäytöissä on luovuttu, mikä vähentää täyttötöistä aiheutuvia haitallisten aineiden kulkeutumiseen liittyviä riskejä. Hallinto-oikeus katsoo myös, että merialueen roskaantumisen estäminen on otettu riittävällä tavalla huomioon valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksissä 6, 7, 11 ja 22.

Ottaen huomioon edellä sanottu ja valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset hallinto-oikeus katsoo, että hankkeella ei heikennetä vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Valituksissa on tuotu esiin, että hankkeen ja muiden vesitaloushankkeiden yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu. Hankkeella ei ole sellaisia yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, jotka vaikuttaisivat lupaharkintaan.

Suomen Saunaseura ry:n laituri sijaitsee karttatarkastelun perusteella lähimmillään noin 60 m:n päässä vesitaloushankkeen 3.2.2020 päivätyn piirustuksen nro YMP 1519 6 1 osa-alueen 2 ulkoreunasta. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeen vaikutusten tarkkailua vesialueella on yhdistyksen valituksen johdosta tarkennettava siten, että veden sameuden mittaaminen yhdistyksen laiturin välittömästä läheisyydestä on tarpeen hankealueen osa-alueen 2 vettä samentavien töiden aikana, jotta voidaan varmistua riittävästä vedenlaadusta uimisen kannalta. Tämän vuoksi hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräystä 32 ratkaisusta ilmenevällä tavalla. Tarkkailun tarkempi järjestäminen tulee Lupa- ja valvontaviraston hyväksyttäväksi lupamääräyksen 32 mukaisesti.

Veden sameuden raja-arvon määrittämistä koskevan vaatimuksen osalta hallinto-oikeus katsoo, ettei raja-arvon määrittäminen ole tarpeen merkittävien haittojen estämiseksi. Sameuden leviämistä työalueilta voidaan vähentää tehokkaasti lupamääräyksen 11 mukaisella suojaverholla ja suojaverhon toimivuutta tarkkaillaan edellä sanotusti.

Lisäksi hallinto-oikeus on selvyyden vuoksi muuttanut lupamääräyksessä 32 tarkkailuohjelman toimitettavaksi Lupa- ja valvontavirastolle voimassa olevan vesilain 3 luvun 11 §:n 2 momentin (572/2025) mukaisesti.

Vaikutukset luonnonympäristöön ja suojeltaviin kohteisiin

Valituksissa on vedottu ruoppauksista ja täytöistä aiheutuviin vaikutuksiin eliöstöön, kuten kasvillisuuteen, kalastoon, linnustoon ja lepakoihin, ja vaikutusten puutteelliseen selvittämiseen. Lisäksi on vaadittu töiden ajoittamista pesintä- ja kutuaikojen ulkopuolelle.

Hankealuetta lähimpänä oleva Natura 2000 -alue on Laajalahden lintuvesi (FI0100028) noin 2,5 km hankealueesta luoteeseen. Hankealue ei sijaitse luonnonsuojelualueella eikä sillä sijaitse suojeltuja luontotyyppejä. Lähin suojeltu luontotyyppi Koivusaaren merenrantaniitty (LTA010231) sijaitsee Koivusaaren eteläkärjessä lähimmillään noin 50 m päässä hankealueesta. Alueen pinta-ala on 1 000 m², ja se on melko kapea, paikoin kivikkoinen, avoin ja matalakasvuinen. Noin 0,6 km lounaaseen hankealueesta sijaitsee luonnonsuojelualue Bakugrund (YSA014171), joka on paikallisesti merkittävä linnustonsuojelukohde. Muita lähimpiä luonnonsuojelualueita tai suojeltuja luontotyyppejä ovat Takaniemen merenrantaniitty (LTA010142) noin 1,1 km kaakkoon hankealueesta, Rajakuvun luonnonsuojelualue (YSA014110) noin 1,3 km lounaaseen hankealueesta ja Tiirakararin luonnonsuojelualue (YSA010109) noin 1,4 km kaakkoon hankealueesta.

Hankealueella tai sen läheisyydessä on arvokkaaksi lintukohteeksi tai tärkeäksi lintualueeksi luokiteltuja alueita. Porsta (026/99) on linnustollisesti arvokas kohde (arvoluokka III), johon kuuluva matalikko sijaitsee osittain hankealueella. Porsta on kivikkoinen saari, jonka kivikko ulottuu pitkälle kaakkoon. Saarella kasvaa ruovikkoa ja lepikkoa. Perusvesilintulajistoon lukeutuvat muun muassa kyhmyjoutsen, tukkasotka, sinisorsa, kalalokki, rantasipi, silkkiuikku ja mahdollisesti lapintiira. Hakemuksen täydennyksen (28.2.2020) mukaan Porstan saaren läheisyydessä osa linnustollisesti arvokasta aluetta muuttuu pysyvästi maa-alueeksi, eikä sillä ruoppaustyön jälkeen esiinny linnuille sopivia pesimäalueita. Nurmiluodon luoto (77) on linnustollisesti arvokas kohde, joka sijaitsee noin 50 m lounaaseen hankealueesta. Luoto on pieni ja sitä ympäröivät vesialueet karikkoisia. Luodolla pesii säännöllisesti naurulokkiyhdyksunta, jonka lisäksi myös muita lajeja tavataan. Vaskiniemi (012/99) on linnustollisesti arvokas kohde (arvoluokka II), joka sijaitsee hankealueen välittömässä läheisyydessä sen itäpuolella, Lauttasaaren länsirannalla. Linnusto koostuu runsaasta perusmetsälinnustosta, jonka lisäksi tavataan satakieliä, mustapääkerttuja,

kultarintoja, pikkutikkoja, puukiipijöitä, rantasipejä, pikkutyllejä, pajusirkkuja, ruoko- ja rytikerttusja sekä mahdollisesti silkkiuikkuja.

Helsingin lepakkolajistoa ja tärkeitä lepakkoalueita on kartoitettu yleiskaavoitukseen liittyen vuonna 2014. Lepakkoselvityksen (2014) perusteella hankealue sijaitsee osittain tärkeällä lepakkoalueella Lauttasaaren Vaskilahti (6/03), joka on luokiteltu paikallisesti tärkeäksi lepakkoalueeksi (arvoluokka III). III-luokan alueella lepakot saalistavat aktiivisesti esimerkiksi vain osan kesää tai ne käyttävät aluetta sään mukaan. Nämä alueet ovat yleensä hieman laajempia alueita, joilla voidaan tehdä osittaisia muutoksia, sillä lepakoilla on runsaasti tätä aluetta käytössään. Vaskilahden alueella tavataan tyypillisesti pohjanlepakoita, vesisiippoja ja pikkulepakoita. Vaskilahden pienvenesatama ja Länsiväylän silta luovat viihtyisän elinympäristön erityisesti vesisiipoille. Vesisiipat metsästävät sillan luomassa hämärässä ja pohjanlepakot ja pikkulepakot ranta-alueiden yllä. Erityisesti vesisiippa on herkkä keinovalaistukselle, eikä Länsiväylän sillan alusta tule tästä syystä valaista. Edelleen selvityksen mukaan rantapuusto tulisi säilyttää siten, ettei alueesta tule liian tuulista. Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden hakemuksen selitysvaiheessa antaman lausunnon mukaan ruoppaukset ja meritäytöt eivät aiheuta Koivusaaren lepakkolajistolle merkittävää uhkaa, ja lepakoiden elinolosuhteet tullaan ottamaan huomioon alueen jatkosuunnittelussa. Valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksen 29 mukaan luvan saajan on otettava alueella esiintyvät lepakot huomioon sekä työmaiden valaistuksessa että poistetun rantapuuston korvaamisen osalta.

Merkittävä osa Koivusaaren rannoista on rakennettua pienvenesatama-alueita, jossa on isoja aallomurtajia sekä pengerrettyä rantaa. Saaren pohjoisosassa on tiheäkasvuinen pitkälle rannasta ulottuva ruovikkoalue. Koivusaaren ympäristön vesikasvillisuutta ja silakan kutualueita koskevan kartoitusraportin (2002) mukaan vesikasvillisuus oli tyypillistä sisä- ja välisaariston kasvillisuutta. Samea vesi vaikuttaa vesikasvillisuuden elinolosuhteisiin erityisesti Länsiväylän pohjoispuolella vähentämällä valon määrää veden alla. Vesikasvillisuus eroaa merkittävästi Länsiväylän pohjois- ja eteläpuolisilla alueilla. Lajirunsain alue oli Nurmiluodon ja Koivusaaren välinen matalikko, jossa tavattiin 16 makrolevälajia ja kuusi putkilokasvilajia. Mainitulla alueella oli myös edustava rakkoleväkenttä. Vuonna 2012 vesikasvillisuutta on kartoitettu haraamalla silakan kutupaikkaselvityksen yhteydessä.

Pohjaeläinselvityksen (2012) mukaan Koivusaaren etelä- ja pohjoispuolet eroavat toisistaan selvästi pohjaeläimistöltään. Yksilömäärältään merkittävien lajiryhmä pohjoispuolella oli harvasukasmadot ja surviaissääsket ja eteläpuolella moni- ja harvasukasmadot. Rehevyyssindikaattorit *Potamothrix* ja *Chironomus plumosus* esiintyivät selvästi runsaslukuisempina pohjoispuolen linjastolla. Liejusimpukkaa esiintyy enemmän eteläpuolella.

Hakemuksessa esitettyjen vedenalaisen luonnon monimuotoisuus-karttapalvelun (Velmu) tietojen mukaan Koivusaaren läheiset merialueet ovat laajalti suotuisia ja erittäin suotuisia tokkojen poikastuotantoalueita. Erittäin suotuisia hauen lisääntymisalueita sijaitsee nykyisen Koivusaaren

eteläkärjessä sekä sen pohjoiskärjen alueella. Koivusaarta ympäröivät merialueet ovat lisäksi osittain suotuisia ahvenen, kuhan, kuoreen, silakan ja särjen poikastuotanto- tai lisääntymisalueita. Poikashavaintoja on tehty noin 300 m:n päässä hankealueelta lounaaseen. Havaintoja on ahvenen, kuoreen, tokon ja silakan poikasista. Vuosien 2002 ja 2012 tarkkailutietojen perusteella silakan kutualueita olivat Porstan edustan matalikko, Vaskiniemen eteläranta, Länsiulapanniemen pohjoisranta ja Mustasaari. Kutupaikat ovat pienialaisia, ja mätiä esiintyy niillä vähäisiä tai kohtalaisia määriä. Koivusaaren osayleiskaava-alueelle laaditun pohjaeläimistöä, kaloja ja kalastusta koskevan raportin (2012) perusteella Lauttasaaren edustan ja Seurasaarenselän kalalajisto koostuu yleisesti kevätkutuisista kalalajeista, kuten ahvenesta, kiiskestä, kuhasta ja särkikaloista. Kalastustiedustelujen perusteella vaelluskaloista alueella esiintyy ainakin meritaimenta ja siikaa. Yleiskaava-alueen pääasialliset kutu- ja poikasalueet sijoittuvat Seurasaarenselälle, Lehtisaarenselälle ja erityisesti Laajalahden alueelle. Lehtisaarenselkä on varsinkin kevätkutuisten kalojen merkittävää vaellusaluetta. Hankealueen välittömässä läheisyydessä sen pohjoispuolella sijaitsee mahdollisesti kuhan kutualue. Lisäksi nykyisen Koivusaaren pohjoisrannalla sijaitseva ruovikko tarjoaa mahdollisesti hyvän ympäristön kevätkutuisten kalojen lisääntymiselle.

Hallinto-oikeus toteaa, että luonnonsuojelualueet ja suojellut luontotyypit sijaitsevat Koivusaaren merenrantaniittyä lukuun ottamatta melko kaukana hankealueesta. Hakija on hakemuksen täydennyksessä (13.9.2019) todennut, että avomereltä tulevat aallot ja ahtojäät pääsevät vapaasti huuhtomaan rantakivikkoa, ja rantarakenteista aiheutuva kiintoaineen kertyminen vesirajaan merkittävässä määrin on hyvin epätodennäköistä. Merenrantaniitty sijaitsee ruoppausalueiden ympärille asennettavien suojaverhojen ulkopuolella. Hakija on hakemuksen täydennyksessä (28.2.2020) ilmoittanut, että merenrantaniityn vesirajaan kertyvää kiintoaineen määrää tullaan tarkkailemaan silmämääräisesti. Valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksessä 32 on määrätty merenrantaniityn tarkkailusta. Ottaen huomioon mitä hallinto-oikeus on edellä lausunut vaikutuksista vesialueella ja valituksenalaisessa vesitalouslupapäätöksessä annetut lupamääräykset, erityisesti suojaverhoa koskeva lupamääräys 11 ja tarkkailua koskeva lupamääräys 32 hallinto-oikeus katsoo, että hankkeella ei ole luonnonsuojelulain vastaisia seurauksia.

Hallinto-oikeus toteaa, että Koivusaaren asemakaava-alueen esirakentamistyöt aiheuttavat pysyviä muutoksia hankealueen luonnonympäristöön. Ruoppaus- ja täyttöalueilla vesikasvillisuus ja pohjaeläimistö tuhoutuvat sekä Porstan saaren pesimä- ja kutualue sekä Koivusaaren pohjoisosan ruovikon kutu- ja poikashabitaatti häviävät. Vesirakentamisen aikana työt aiheuttavat melua sekä muita häiriövaikutuksia linnustoon ja kalastoon hankealueella ja sen lähiympäristössä. Vesirakentamistyöt aiheuttavat välillisiä vaikutuksia vesieliöstöön vedenlaadun muuttumisen seurauksena ja kiintoaineen laskeutuessa takaisin pohjaan. Vedenalaisella melulla ja kiintoainespitoisella vedellä voi olla kaloja karkottava vaikutus.

Valituksenalaisessa vesitalouslupapäätöksessä on annettu useita lupamääräyksiä, joilla vähennetään eliöstöön aiheutuvia vaikutuksia.

Lupamääräys 11 on annettu ruoppaus- ja täyttötöistä aiheutuvan kiintoaineen leviämisen vähentämiseksi. Lupamääräyksen 13 mukaan mereen rajoittuvia täyttötöitä ei saa tehdä 15.4.–15.6. eikä mitään töitä saa 1.4.–31.7. tehdä alle 100 m:n etäisyydellä Porstan ja Nurmiluodon rannoista. Määräys on annettu linnuston pesimärauhan ja kevätkutuisten kalojen kutuajan turvaamiseksi. Mereen rajautuvien täyttötöiden kieltäminen kevätkutuisten kalojen kutuaikana vähentää kaloille aiheutuvaa vedenalaista melua ja muuta häiriötä kutuaikana. Lupamääräyksen 12 mukaan työt on osa-alueittain tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Lupamääräyksessä 28 on luvan saajalle määrätty velvoite perustaa Koivusaaren uusi ruovikkoalue, saarirakennelma ja keinosaari lieventämään hankkeen aiheuttamia haitallisia vaikutuksia linnustolle ja kalastolle, kun hankkeen myötä niiden elinympäristöjä häviää. Muun muassa vedenlaadun ja linnuston tarkkailusta on annettu lupamääräys 32.

Hallinto-oikeus on edellä arvioinut valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset huomioon ottaen, että vedenlaatuun aiheutuvat vaikutukset rajoittuvat pääosin hankealueelle ja jäävät vähäisiksi muilla vesialueilla. Tämän perusteella myös vesieliöstöön kohdistuvat haitalliset vaikutukset jäävät vähäisiksi hankealueen ulkopuolella.

Ottaen huomioon asiassa saatu selvitys ja annetut lupamääräykset, erityisesti lupamääräykset 11, 12, 13, 28 ja 32, hallinto-oikeus katsoo, että linnuston suojeleminen on otettu riittävällä tavalla huomioon valituksenalaisessa päätöksessä ja vaikutukset linnustoon jäävät kokonaisuudessaan melko vähäisiksi ja paikallisiksi. Lupamääräys 13 on riittävä turvaamaan lintujen pesintää Nurmiluodossa ja Porstassakin niin kauan, kun siellä on pesintään sopivaa ympäristöä. Hallinto-oikeus toteaa vielä, että Porstan linnustoalue ei ole luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltu kohde, eikä sillä ole siten lainmukaista suojelustatusta. Hallinto-oikeus katsoo, että lukuun ottamatta Nurmiluodon ja Porstan linnustoalueita linnustollisesti arvokkaat kohteet sijaitsevat niin kaukana hankealueesta, ettei hankkeesta aiheudu niihin haitallisia vaikutuksia.

Hallinto-oikeus katsoo, että vaikutukset kalastoon ja kutualueisiin jäävät kokonaisuudessaan melko vähäisiksi ja paikallisiksi ottaen huomioon asiassa saatu selvitys ja erityisesti lupamääräykset 11, 12, 13 ja 28. Asiassa on lisäksi huomioitava, että hankealueella ja sen lähiympäristössä on nykyisinkin ihmistoimintaa, kuten venesatamia, ja vedenalaista ääntä aiheuttaa muun muassa veneily. Alueen kalasto on siten jossain määrin totunut ihmistoiminnasta peräisin oleviin ääniin. Hallinto-oikeus arvioi, ettei hankkeella ole juurikaan vaikutusta kalojen vaellukseen kalastovaikutusten rajoittuessa lähinnä hankealueelle ja sen lähiympäristöön. Lisäksi valituksenalaisessa päätöksessä on annettu kalatalousmaksua koskeva lupamääräys 31, jolla hyvitetään hankkeen työnaikaisia vaikutuksia.

Hallinto-oikeus katsoo ottaen huomioon asiassa saatu selvitys, lepakoiden liikkuminen yöaikaan ja se, että hankealueella ei ole todettu lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset 12, 16 ja 29, että vesirakentamistöistä aiheutuvat häiriövaikutukset lepakoihin jäävät melko vähäisiksi. Hallinto-oikeus toteaa

kuitenkin, että kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat luontodirektiivin liitteessä IV a mainittuja eläinlajeja, joiden yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n 2 momentissa säädetty hävittämis- ja heikentämiskielto. Kielto on suoraan luonnonsuojelulain nojalla voimassa, mistä syystä luvan saajan on huomioitava lisääntymis- ja levähdyspaikoista säädetty toiminnassaan valituksenalaisesta päätöksestä riippumatta.

Maisemavaikutukset

Valituksissa on esitetty, että Koivusaaren kolminkertaistaminen meritäytöillä hävittää kauniin saaristomaiseman ja hankkeen maisemavaikutukset on arvioitava.

Aluehallintovirasto on valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen perusteluissa katsonut maiseman muuttuvan olennaisesti mutta maiseman merellisyyden säilyvän paikoitellen.

Hallinto-oikeus toteaa, että maisema muuttuu hankkeen myötä, mutta vesilain mukainen hanke on Koivusaaren asemakaava-alueen esirakentamista ja maisemavaikutukset muodostuvat pääasiassa lainvoimaisen Koivusaaren asemakaavan maankäytön toteuttamisesta. Kaavan mahdollistaman maankäytön maisemavaikutukset on arvioitu kaavoitusprosessissa. Hallinto-oikeus katsoo lisäksi, että itse meritäyttöjen aiheuttamaa maisemallista haitallista vaikutusta on pidettävä melko vähäisenä ottaen huomioon, että hankealueen lähialue on kaupunkimaista ja hankealueen lähiympäristö säilyy merellisenä. Ottaen huomioon edellä lausuttu, hallinto-oikeus katsoo, että maisemavaikutuksia ei ole tarpeen selvittää enempää.

Melu- ja pölyvaikutukset

Valituksissa on vedottu hankkeesta erityisesti lähiasukkaille aiheutuviin merkittäviin ja pitkäaikaisiin melu- ja pölyhaittoihin ja niiden puutteelliseen selvittämiseen. Melu- ja pölyhaittoja sekä toiminta-aikoja ilta-aikaan ja luvan voimassaoloa tulisi rajoittaa sekä tarkkailua lisätä. Sallitut poikkeustapaukset on määriteltävä.

Hakemuksen täydennysten (20.12.2018 ja 13.9.2019) mukaan vesirakentamisesta aiheutuvaa melua syntyy vesiliikenteestä, ruoppauksesta ja täyttötöistä, kuormauksesta ja kuormien purkamisesta, työmaaliikenteestä sekä rantarakenteiden rakennustöistä. Vesirakentamisesta aiheutuvan melun on arvioitu vastaavan tasoltaan normaalia maarakennustöihin liittyvää melua eikä sen ole arvioitu aiheuttavan merkittävää häiriötä lähiasutukselle. Hakemuksen täydennyksenä toimitetun selvityksen (13.9.2019) mukaan täyttömassojen kuljetuksessa pyritään suosimaan vesikuljetuksia, joista ei ole arvioitu aiheutuvan merkittäviä melupäästöjä. Hakija on hakemuksen täydennyksessä (28.2.2020) arvioinut autokuormien laskennalliseksi määräksi keskimäärin 100–130 autoa vuorokaudessa, jos vesikuljetuksia ei pystyittäisi lainkaan

toteuttamaan. Hakemuksen mukaan työnaikaiset yhteydet hoidetaan Länsiväylän väliaikaisten liittymien kautta ja Koivusaaren tulevan asemakaavan mukaisten katuyhteyksien kautta. Hakija on esittänyt, että ruoppaus- ja täyttötöitä sekä maa- ja merikuljetuksia tehdään arkisin pääsääntöisesti klo 7–18 ja poikkeuksellisesti myös klo 18–22, jos esimerkiksi louhintakohteista on tuotava massoja pois.

Hakija on hakemusvaiheen vastineessaan 28.2.2020 esittänyt työvaiheiden alustavan aikataulun osa-alueittain (3.2.2020 päivätty piirustus nro YMP 1519 6). Osa-alue 1 sijaitsee Koivusaaren länsipuolella ja Länsiväylän eteläpuolella, osa-alue 2 Koivusaaren itäpuolella ja Länsiväylän eteläpuolella, osa-alue 3 Koivusaaren pohjoisenpuolisen hankealueen itäosassa ja Länsiväylän pohjoispuolella ja osa-alue 4 Koivusaaren pohjoisenpuolisen hankealueen länsiosassa ja Länsiväylän pohjoispuolella. Hakija on aikatauluarviossaan ajoittanut vesitaloushankkeeseen kuuluvat työt viidelle vuodelle. Hakija on selityksessään 11.6.2020 todennut, että työmaan toteutusvaiheessa tehdään melutarkkailua, jonka tulosten perusteella työmenetelmiä muokataan tarvittaessa vähemmän haittaa aiheuttaviksi.

Hakemukseen on liitetty melumallinnusraportti ja sen päivityksiä on toimitettu täydennyksinä. Melumallinnukset on laadittu alun perin kierrätyskentän ja vesirakentamishankkeen yhteisvaikutusten arviointia varten. Vesirakentamistöiden meluvaikutuksia on mallinnettu ruoppauksen, meritäytön ja porapaalutuksen osalta. Täyttö on mallinnettu dumperin ääniteholla. Täyttötyön melu on oletettu impulssimaiseksi ja sen äänitehospektriin on lisätty tämän vuoksi 5 dB. Mallinnusraportin päivityksen (4.12.2020) mukaan vesirakentamisen aiheuttama päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq,07-22}$ on kahdessa eri mallinnetussa tilanteessa lähimmän asuinrakennuksen edustalla 50,6 dB(A) ja 56,3 dB (A) ja Vaskiniemessä 51,1 dB(A) ja 55,2 dB(A). Raportin mukaan Länsiväylän aiheuttama päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq,07-22}$ on lähimmän asuinrakennuksen edustalla 65,8 dB(A) ja Vaskiniemessä 62,3 dB(A). Melumallinnusraportissa (28.2.2020) on todettu muun ohella, että jos melutasoja halutaan pienentää häiriintyvissä kohteissa, porapaalutuskoneen tai muiden äänilähteiden ja häiriintyvien kohteiden väliin pitää suunnitella meluntorjuntatoimenpiteitä tai työkoneiden toiminta-aikoja tulee lyhentää.

Hallinto-oikeus katsoo, että melumallinnuksen tulokset ovat suuntaa-antavia, ja niiden perusteella on voitu muodostaa käsitys lähialueelle aiheutuvista meluhaitoista. Ottaen huomioon mitä melua aiheuttavista toiminnoista, melusta ja meluhaitoista on esitetty hakemuksessa ja sen täydennyksissä, hallinto-oikeus katsoo, että meluselvitykset ovat olleet riittävät vesilain mukaista lupaharkintaa varten.

Valituksenalaisessa päätöksessä toiminnasta aiheutuvia meluhaittoja on rajoitettu määräämällä toiminta-ajoista ja maakuljetusten liikenneyhteyksistä. Päätöksen lupamääräyksen 18 mukaan maakuljetukset on hoidettava Länsiväylän väliaikaisten liittymien kautta. Päätöksen lupamääräyksen 12 mukaan työt on osa-alueittain tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Päätöksen lupamääräyksen 16 mukaan työt on toteutettava arkipäivisin klo

7.00–18.00 ja louhetäyttöä saa poikkeustapauksessa tehdä arkipäivisin klo 18.00–21.00. Päätöksen lupamääräyksen 39 mukaan hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kymmenen vuoden kuluessa siitä lukien, kun päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä on vesitaloushanke, joka perustuu lainvoimaisen asemakaavan toteuttamiseen. Hankkeen lähiympäristön vaikutusalueen herkkyyttä melulle vähentää se, että hankealue kuuluu kaupunkiympäristöön ja lähialueille kohdistuu jo nykyisellään Länsiväylän liikenteestä johtuvaa meluhaittaa. Kaupunkialueella rakentamisesta aiheutuvia tilapäisiä haittoja voidaan pitää osin tavanomaisina häiriöinä. Meluhaittojen merkittävyyttä vähentää se, että vesirakentamistöitä ei tehdä viikonloppuna eikä yöaikaan. Meluvaikutuksia lieventävänä seikkana on pidettävä myös vesirakentamistöiden toteuttamista vaiheissa osa-alueittain ja mahdollisimman yhtäjaksoisesti. Työkohteiden ja siten melunlähteiden sijainti vaihtuu siis alueelta toiselle, ja yksittäisellä osa-alueella vesirakentamisen kesto on selvästi koko vesitaloushankkeen kestoä lyhyempi.

Hallinto-oikeus toteaa kuitenkin, että Koivusaaren vesitaloushanke on poikkeuksellisen suuri mittakaavaltaan ja kestoltaan, hankkeen lähiympäristössä Koivusaaren itäpuolella on useita asuinkerrostaloja ja haitankärsijöiden määrä on suuri. Työvaiheen sijainnista riippuen meluhaitta voidaan kokea lähialueella merkittäväksi, vaikka meluhaittojen ei olekaan arvioitu erottuvan merkittävästi tieliikenteen haitoista. Ottaen huomioon edellä mainittu hallinto-oikeus katsoo, että meluhaittojen vähentämiseksi valituksenalaisen päätöksen lupamääräystä 16 on tiukennettava siten, että louhetta saa kuljettaa poikkeustapauksissa klo 18.00–21.00 vain hankealueen osa-alueille 1 ja 4, jotka sijaitsevat Koivusaaren länsipuolella, millä voidaan vähentää Lauttasaaren suuntaan aiheutuvaa haittaa. Poikkeustapaukset on määriteltävä hakemuksessa ja hakemus sitoo hakijaa. Hallinto-oikeus toteaa, että hankkeen meluvaikutuksien vähentäminen toiminta-aikoja enemmän rajaamalla lisää hankkeen ja siten sen meluvaikutusten kokonaiskestoä. Lupamääräyksessä 39 määrätty luvan voimassaoloaika on vesilain 3 luvun 8 §:n mukainen eikä sitä ole syytä rajoittaa ottaen huomioon, että mittavan työmaan toteuttaminen ja vaiheistaminen myös haittojen vähentämiseksi edellyttää riittävän pitkää aikaa työn toteuttamiseksi. Ottaen huomioon edellä mainittu sekä muutettu lupamääräys 16 ja valituksenalaisessa päätöksessä annetut lupamääräykset, hallinto-oikeus katsoo, että hankkeen meluvaikutuksia on pidettävä kaupunkiympäristössä tarkasteltuna melko vähäisinä.

Hallinto-oikeus toteaa vielä, että koska voimakkainta melua aiheuttavat toimenpiteet maa- ja vesirakennustöissä ovat kertaluonteisia tai ajallisesti rajoitettuja, hakemuksessa tarkoitettua rakentamista ei ole pidettävä toimintana, johon olisi haettava ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan perusteella. Tilapäisestä, erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta voidaan kuitenkin vesitalouslupan lupamääräysten estämättä antaa yksittäisiä määräyksiä toiminnanharjoittajan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle tarvittaessa

tekemän ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisen ilmoituksen takia annettavassa päätöksessä.

Hakemuksen mukaan meritäyttöissä käytetään pääasiassa louhetta. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 8 mukaan myös kitkamaata saa käyttää reunapenkereen tai vastaavan rakenteen takana tehtäviin täyttöihin. Hakemuksen täydennyksen (20.12.2018) mukaan pölyämistä voi tapahtua hienorakeisten täyttömassojen mereen kippauksen yhteydessä. Pölyämisen on arvioitu olevan vähäistä ja sillä on arvioitu olevan käytännössä merkityksetön vaikutus lähiasutukselle. Hakija on esittänyt, että jos merkittävää pölyämistä havaitaan, massoja kastellaan pölyämisen ehkäisemiseksi. Lisäksi täyttötöihin liittyvää pölyämistä tarkkaillaan töiden suorittamisen yhteydessä aistinvaraisesti. Hakemuksen täydennyksen (13.9.2019) mukaan pölypäästöjä aiheutuu pääasiassa maalla tapahtuvasta työmaaliikenteestä. Täyttömateriaaleja pyritään tuomaan mahdollisimman paljon vesitse proomulla. Lastia purettaessa proomun pohja avataan, jolloin materiaalit lasketaan suoraan veteen. Proomulla tuotavien täyttömateriaalien purkamisesta ei ole arvioitu aiheutuvan merkittäviä pölypäästöjä. Ottaen huomioon mitä pölyä aiheuttavista toiminnoista ja pölyhaitoista on esitetty hakemuksessa ja sen täydennyksissä, hallinto-oikeus katsoo, että pölyä koskevat selvitykset ovat olleet riittävät vesilain mukaista lupaharkintaa varten.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 21 mukaan täyttömateriaalien pölyämistä on tarvittaessa estettävä kastelemalla massoja. Lupamääräyksen 18 mukaan maakuljetukset hankealueelle on hoidettava Länsiväylän väliaikaisten liittymien kautta. Ottaen huomioon edellä mainitut lupamääräykset sekä hallinto-oikeuden muuttama lupamääräys 16 sekä se, että täytöissä käytettävä materiaali on pääasiassa louhetta ja osa täytöistä tehdään suoraan veteen, hallinto-oikeus katsoo, että vesitaloushankkeen aiheuttamat pölyhaitat jäävät verrattain vähäisiksi.

Valituksissa on esitetty, että vesitaloushankkeen rakennustyöt aiheuttavat sisämelua läheisissä kerrostaloissa ja töiden aiheuttama pöly heikentää sisäilman laatua. Hallinto-oikeus toteaa, että lupaviranomaisen ja siten hallinto-oikeuden toimivaltaan ei vesilain mukaisessa asiassa kuulu ratkaista terveydensuojelulain soveltamisalaan kuuluvia asuntojen sisämeluun tai sisäilman laatuun liittyviä vaatimuksia.

Siltä osin kuin valituksissa on vaadittu, että valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksiin on lisättävä melun ja pölyn tarkkailu, hallinto-oikeus katsoo, ettei päätöksen muuttamiselle tältä osin ole perusteita.

Vaikutukset virkistyskäyttöön

Valituksissa on tuotu esiin, että ruoppaukset ja merialueen täytöt ja muut työt sekä niistä aiheutuva melu ja pöly sekä vedenlaadun heikkeneminen vaikuttavat haitallisesti virkistyskäyttöön, kuten uimiseen, kalastukseen, veneilyyn ja rantojen käyttöön, usean vuoden ajan.

Hakemuksen mukaan Koivusaaren venesatamien toiminta sovitetaan yhteen kulloinkin käynnissä olevien töiden kanssa ja veneily turvataan opasteiden avulla. Vesirakennustöihin liittyvä vesiliikenne tulee olemaan vähäistä, eikä sen ole arvioitu aiheuttavan häiriötä lähialueen asukkaille tai haittaavan muuta vesiliikennettä.

Hallinto-oikeus toteaa, että virkistyskäyttö Koivusaaren hankealueella estyy tai rajoittuu vesirakentamisen aikana riippuen työvaiheesta ja osa-alueesta. Vesirakentamistöistä ja maateitse tapahtuvista kuljetuksista aiheutuu edellä todetusti melua ja pölyämistä sekä vaikutuksia vesialueella, mitkä vaikuttavat haitallisesti hankealueen lähiympäristön virkistyskäyttöön. Haitallisia vaikutuksia lieventää kuitenkin se, että työkohteet vaihtuvat eikä vesirakentamistöitä tehdä samaan aikaan koko hankealueella. Asiassa on otettava lisäksi huomioon, että hankealue ei ole nykyisinkään koskemattonta luonnonympäristöä vaan kaupunkiympäristöä, jossa Länsiväylä ja sen liikenne on alueella hallitseva elementti. Hallinto-oikeus katsoo ottaen huomioon asiassa saatu selvitys, annetut lupamääräykset, erityisesti toiminta-aikoja rajoittava hallinto-oikeuden muuttama lupamääräys 16, maakuljetuksia koskeva lupamääräys 18, vesialueella aiheutuvia vaikutuksia vähentävät lupamääräykset 6, 7, 8, 11, 12, 14, 15, 22 ja 27, tarkkailua koskeva lupamääräys 32, pölyämisen vähentämistä koskeva lupamääräys 21 sekä vesija ranta-alueiden turvallista käyttöä koskevat lupamääräykset 20 ja 25, että virkistyskäyttöön aiheutuvia vaikutuksia ei ole pidettävä huomattavina.

Korvaukset

Hallinto-oikeus katsoo samoin kuin aluehallintovirasto, että hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Ennakoimattomien edunmenetysten varalta aluehallintoviraston päätöksen kohdassa ”Korvaukset” on annettu ohjaus.

Suomen Saunaseura ry on vaatinut korvauksia virkistyskäytölle aiheutuvasta haitasta johtuen. Ottaen huomioon asiassa saatu selvitys, edellä lausuttu sekä valituksenalaisen päätöksen ja hallinto-oikeuden muuttamat lupamääräykset, vesitaloushankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu Suomen Saunaseura ry:lle vesilain 13 luvun 1 §:n mukaista korvattavaa edunmenetystä. Suomen Saunaseura ry:n korvausvaatimus on siten hylättävä. Mikäli ennakoimatonta edunmenetystä yhdistyksen valituksen johdosta tarkennetun hankkeen vaikutusten tarkkailun perusteella aiheutuu, lupaviranomaisessa voidaan vesilain 13 luvun 8 §:n 1 momentin nojalla vaatia hakemuksella korvausta edunmenetyksestä, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu.

Luvan myöntämisen edellytykset

Vesitalousluvan myöntämisen edellytyksistä säädetään vesilain 3 luvun 4 §:ssä, jonka 1 momentin 2 kohdassa olevan intressivertailua koskevan säännöksen mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä

yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin. Hallinto-oikeus toteaa, että lupapäätöksessä annettavien lupamääräysten tarkoituksena on ehkäistä hankkeesta aiheutuvia haittoja, ja haittojen vähentämistä koskeva yleinen periaate, josta säädetään vesilain 2 luvun 7 §:ssä, otetaan vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla huomioon lupamääräyksiä annettaessa. Kuten vesilainsäädännön uudistamiseksi annetussa hallituksen esityksessä (HE 277/2009 vp) on todettu, lupamääräykset ovat kiinteässä yhteydessä lupaharkintaan ja lupamääräyksillä voidaan luoda puuttuvia luvan myöntämisedellytyksiä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hankkeesta koituu merkittävää yleistä hyötyä, sillä hanke mahdollistaa uuden kaupunginosan rakentamisen Koivusaaren voimassa olevan asemakaavan mukaisesti. Toteutuessaan Koivusaaren kaupunginosa tarjoaa asumista noin 5 000 asukkaalle ja työpaikkoja noin 4 000 ihmiselle. Alueen ottaminen asemakaavan mukaiseen käyttöön parantaa myös virkistyskäyttömahdollisuuksia. Vesialueeksi jäävillä alueilla hankkeen vähäisenä hyötynä voidaan pitää lisäksi haitta-ainepitoisten sedimenttien ruoppaamista pois hankealueelta. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta ei aiheudu hyötyä yksityiselle edulle.

Hallinto-oikeus katsoo, että ruoppausten, ruoppausmassojen läjitysten sekä puhtaiden maa- ja kiviainesten meritäytöissä käyttämisen haitalliset vaikutukset virtauksiin, vedenvaihtuvuuteen ja vedenlaatuun jäävät valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna melko vähäisiksi ja paikallisiksi. Hallinto-oikeus toteaa lisäksi, että hanke on otettu huomioon Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitosuunnitelmassa. Hanke lupamääräysten mukaisesti toteutettuna ei vaikeuta vesienhoito- tai merenhoitosuunnitelmien tavoitteiden saavuttamista.

Hallinto-oikeus toteaa, että hankkeella on pysyviä vaikutuksia meriluontoon mittavista ruoppaus- ja etenkin täyttötöistä johtuen, kun nykyistä merialuetta muutetaan maa-alueeksi. Hankealueelta tuhoutuu pohjaeliöstöä sekä häviää mahdollisesti kalojen kutualueita sekä lintujen ja kalojen elinympäristöä. Hanke aiheuttaa vesiluonnolle myös työnaikaista häiriötä veden samenenemisen, melun ja lisääntyvän vesi- ja muun liikenteen myötä. Ottaen huomioon, mitä edellä on sanottu hankkeen vaikutuksista luonnonympäristöön ja se, että hankkeella ei ole arvioitu olevan vaikutuksia suojeltaviin kohteisiin sekä valituksenalaisessa vesitalouslupapäätöksessä annetut lupamääräykset, hallinto-oikeus katsoo, että hankkeen aiheuttamat haitalliset vaikutukset luonnonympäristöön ovat hankealueen kannalta tarkasteltuna merkittäviä, mutta paikallisia ja siten kokonaisuutena tarkasteltuna melko vähäisiä.

Hallinto-oikeus toteaa, että vesitaloushankkeen rakentaminen kestää useita vuosia ja vesirakentaminen vaikuttaa haitallisesti ihmisten viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön hankealueella ja sen lähiympäristön ranta- ja vesialueilla. Suurimmat ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat rakentamisen aiheuttama häiriö, melu ja virkistyshaitat. Hallinto-oikeus katsoo, että koska hanke sijoittuu kaupunkiympäristöön, sen aiheuttamia häiriöitä on pääosin pidettävä rakentamishankkeelle tyypillisinä. Ottaen huomioon, että nämä hankkeen haitalliset vaikutukset ovat rakentamisaikaisia, se mitä hallinto-oikeus on

edellä lausunut ja valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräykset hallinto-oikeuden muuttamassa muodossa, hallinto-oikeus katsoo, että viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön aiheutuvia haitallisia vaikutuksia on kokonaisuutena tarkasteluna pidettävä yleiseltä kannalta melko vähäisinä.

Hallinto-oikeus katsoo ottaen huomioon edellä lausuttu, että vesitaloushankkeen rakentamistöiden aiheuttamasta häiriöstä, kuten melusta, vesiliikenteestä ja veden samenumisesta, aiheutuvaa yksityistä edunmenetystä Suomen Saunaseura ry:lle ja yksityisille vesialueen omistajille ja lähimmille asukkaille Koivusaaren pohjoisosan itäpuolella on pidettävä ennalta arvioiden melko vähäisenä, kun otetaan huomioon valituksenalaisessa vesitalouslupapäätöksessä haittojen vähentämiseksi ja vaikutusten tarkkailemiseksi annetut lupamääräykset hallinto-oikeuden muuttamassa muodossa.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksissa ei ole esitetty perusteita, joiden johdosta aluehallintoviraston arvion lopputulosta hankkeesta aiheutuvista eduista ja menetyksistä olisi arvioitava toisin. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeen hyödyt ovat huomattavat yleisille ja yksityisille eduille koituviin menetyksiin verrattuna. Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaiset luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Hankkeella ei ole myöskään asiassa saadun selvityksen mukaan sellaisia vaikutuksia, jotka vaarantaisivat yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta tai aiheuttaisivat huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa taikka suuresti huonontaisivat paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja ja siten muodostaisivat asiassa vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentissa tarkoitetun ehdottoman luvan myöntämisen esteen.

Muut lupamääräyksiä koskevat vaatimukset

Valittajat ovat esittäneet yksilöityjä vaatimuksia koskien valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksiä. Siltä osin kuin hallinto-oikeus ei ole vastannut vaatimukseen jo edellä hallinto-oikeus toteaa seuraavaa.

Lupamääräyksen 3 osalta on esitetty, että ruoppausmassojen sijoittamista muille alueille ei tule sallia, koska kuljetusten vaikutukset kyseessä oleviin kohteisiin ovat arvioimatta. Hallinto-oikeus katsoo, että ruoppaus- ja täyttömassojen kuljetuksista ja toiminta-ajoista annetut lupamääräykset 15 ja 16 ovat riittävät haitallisten vaikutusten lieventämiseksi.

Lupamääräystä 5 on vaadittu muutettavaksi siten, että se ei koske kaava-alueella sijaitsevia, mutta Lauttasaaren puoleisia laitureita. Hallinto-oikeus toteaa, että Koivusaaren rannat kuuluvat Koivusaaren asemakaavan ja vesitaloushankkeen alueeseen ja katsoo vaatimuksen perusteettomaksi.

Lupamääräyksen 20 osalta on vaadittu, että kuljetukset on kiellättävä, kun vesialue on jäässä ja tiedottamistapa vesiliikenteen liikennejärjestelyistä on määritettävä tarkemmin. Hakija on aluehallintovirastossa esittänyt, että merikuljetuksia ei toteuteta jääpeitteisenä aikana. Hallinto-oikeus katsoo, että

vaatimus on perusteeton, eikä lupamääräyksen 20 tarkentamiselle ole syytä. Tarkentamiselle tiedottamistavan osalta ei myöskään ole syytä.

Lupamääräyksen 31 osalta on esitetty, että määrätty kalatalousmaksu on liian pieni aiheutettavaan haittaan nähden ja kalatalousmaksun suuruutta olisi korotettava. Hallinto-oikeus viittaa edellä lausutun lisäksi kalatalousviranomaisen yleisen kalatalousedun valvojana aluehallintovirastolle antamaan lausuntoon ja katsoo, ettei hankkeesta aiheudu pysyvää kalataloushaittaa. Aluehallintoviraston määräämä 3 000 euron suuruinen kalatalousmaksu on riittävä työnaikaisten kalastovahinkojen vähentämiseksi vesilain 3 luvun 14 §:n mukaisesti.

Lupamääräyksen 33 osalta on esitetty, että kalastovaikutusten tarkkailuohjelmalle on asetettava sisältövaatimukset. Hallinto-oikeus katsoo, että lupamääräys 33 on vesilain 3 luvun 11 §:n 2 momentin mukainen ja siten riittävä.

Lupamääräyksen 35 osalta on esitetty, että myös ajankohdista on pidettävä kirjaa. Hallinto-oikeus katsoo, että ruoppaus-, täyttö- ja läjitystöiden kirjanpitoa koskeva lupamääräys 35 on riittävä.

Muut valitusperusteet

Suomen Saunaseura ry:n valituksessa on esitetty, että veneväylän siirtäminen aivan yhdistyksen alueen läheisyyteen vaikeuttaa rannan ja uimalaiturin virkistyskäyttöä. Hallinto-oikeus toteaa, että hakemuksen mukaisen hankkeen toteuttaminen ei edellytä Vaskilahden väylän (4640) muuttamista.

Niiltä osin kuin valituksissa on esitetty hankkeen vaihtoehtoisten toteuttamistapojen selvittämistä tai hankkeen toteuttamista pienempänä, hallinto-oikeus toteaa, että tämän lupa-asian yhteydessä voidaan tutkia luvan myöntämisen edellytykset vain sille hankkeelle, jolle hakija on hakenut lupaa.

Valituksissa on vaadittu, että työmenetelmät olisi kuvattava päätöksessä tarkemmin ja niitä koskien olisi annettava lupamääräykset. Lisäksi on vaadittu täyttömateriaalien käsittelyä mahdollisimman vähän melua tuottavalla työkalustolla ja -menetelmillä. Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisessa vesitalouslupapäätöksessä on annettu luvan myöntämisen edellytysten kannalta tarpeelliset lupamääräykset töiden suorittamisesta.

Siltä osin kuin valituksissa on vaadittu, että pääsy työmaalle toiminta-aikojen ulkopuolella on estettävä, hallinto-oikeus toteaa, ettei kyseessä ole vesilain mukaiseen lupaharkintaan kuuluva seikka.

Valituksissa on esitetty, että hankkeesta aiheutuvaa hajua olisi selvitettävä ja tarkkailtava. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta ei aiheudu sellaisia hajuhaittoja, että niitä olisi syytä selvittää tai tarkkailla.

Ympäristölupahakemuksen peruuttamisen johdosta valittajien antamissa lausumissa on tuotu esiin, että muuttuneiden toimintojen vaikutuksia ei ole

selvitetty. Hallinto-oikeus katsoo, että ympäristölupahakemuksen peruuttamisen johdosta toiminnot eivät ole muuttuneet siten, että vaikutuksia olisi tarpeen enemmälti selvittää. Muutokset koskevat jätemateriaalin käyttämistä täytöissä ja kuorintaruopattavien massojen käsittelyä. Jätemateriaalia oli tarkoitus käyttää meritäytöissä noin 10 %. Hakija on luopunut jätemateriaalin käyttämisestä merialueen täyttämässä. Koska jätemateriaalia ei käytetä, täyttö on tehtävä kokonaan valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen hallinto-oikeuden muuttaman lupamääräyksen 8 mukaisesti louheella tai kitkamailla, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot. Koivusaaren kierrätyskenttää koskevan ympäristölupahakemuksen peruuttamisen myötä kierrätyskenttä Koivusaareen ei toteudu, ja kuorintaruopattavat massat on vietävä muualle käsiteltäväksi. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 1 mukaan kuorintaruoppausmassat on toimitettava maa-alueelle paikkaan, jolla on voimassa oleva lupa ottaa vastaan kyseisenlaisia massoja. Kuorintaruoppausmassojen käsittely muualla on lupamääräyksen 1 mukainen myös tilanteessa, jossa ympäristölupahakemukset on peruttu. Hallinto-oikeus toteaa vielä, että louheen ja ruoppausmassojen kuljetusten vaikutuksia on käsitelty edellä hallinto-oikeuden perusteluissa.

Lopputulokset

Hallinto-oikeus on edellä kuvatulla tavalla ja edellä mainituin perustein muuttanut valituksenalaisen vesitalouslupapäätöksen lupamääräyksiä 8, 16 ja 32. Hallinto-oikeus katsoo, ettei valituksenalaista päätöstä ole valituksissa, vastaselityksissä ja lausumissa esitettyjen perusteiden johdosta syytä kumota tai enemmälti muuttaa. Asiaa ei ole myöskään palautettava lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

3. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 98 §:n 3 momentin mukaan jos asia palautetaan tuomioistuimelle, kuluvaatimus ratkaistaan siinä tuomioistuimessa, johon asia on palautettu.

Hallinto-oikeus katsoo oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n nojalla, ettei ole kohtuutonta, että [REDACTED] asiakumppaneineen joutuu

itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Helsingin kaupunkia ei ole velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikuluja. Näin ollen oikeudenkäyntikuluvaatimus hylätään.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Helsingin ja Espoon kaupunginhallitusten on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

_____ ja Asunto Oy Helsingin Katajaharjuntie 12 A:n on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **13.7.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Tanja Fagerhed, luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Merilin Vartia sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Martti Häikiö. Asian on esitellyt Merilin Vartia.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

Asunto Oy Koivusaarentie 12

[REDACTED] kuolinpesä ja Bostads Ab Enåsvägen
16 A Helsingfors

Asiamies: Asianajaja [REDACTED], Properta Asianajotoimisto Oy

Lauttasaari-Seura – Drumsö-Sällskapet ry

HKL-Kesämajatyhdistys ry

Asunto Oy Koivusaarentie 10

Asunto Oy Katajajarjuntie 20

Asunto Oy Katajajarjuntie 14

Suomen Saunaseura ry

Asiamies: Asianajaja [REDACTED], Erottaja Asianajotoimisto Oy

Asunto Oy Katajajarjuntie 22

Asunto Oy Helsingin Katajajarjunranta

[REDACTED] kuolinpesä

[REDACTED]

Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 12 A, Asunto Oy Helsingin
Katajajarjuntie 12 B ja Asunto Oy Helsingin Katajajarjuntie 18 A

Asunto Oy Kaakkurinkuja 5

Jäljennös maksutta

Helsingin kaupunki

Helsingin kaupunginhallitus

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Helsingin kaupungin terveysuojeluviranomainen

Helsingin kaupungin kaavoitusviranomainen

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupunginmuseo

Espoon kaupunginhallitus

Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Espoon kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen
Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen
Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö
Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kalatalousviranomainen
Uudenmaan elinvoimakeskus/tienpitoviranomainen
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Väylävirasto
Museovirasto
Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>